O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2001 йил 30 октябрь, сешанба

Сотувда эркин нархда

№ 221 (2783)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривожлантириш — доимий эътиборда

Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш дастурини амалга ошириш бўйича республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Унда жорий йил январ-сентябр ойларида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари, вазирлик, идора ва ташкилотларнинг қишлоқ аҳоли пунктларини газ ва ичимлик суви тармоқларига улаш юзасидан топшириқларни бажариши борасидаги иш якунлари таҳлил этилди, бу соҳада 2001 йилнинг тўртинчи чорагида амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, комиссия раиси Р.Азимов бошқарди.

Таъкидландики, 2001 йилнинг ўтган даврида қишлоқларда 1325 километр ичимлик суви ва 2204,7 километр газ тармоқлари қуриб фойдаланишга топширилди. 473 та қишлоқ аҳоли пунктига биринчи бор ичимлик суви водопровод орқали келтирилди, 372 та қишлоққа газ етказилди. Ўтган йилга нисбатан қишлоқларни газ тармоқларига улаш суръати 1,6 марта, ичимлик суви тармоқларига улаш эса 3,5 марта ошди. Бу мақсадда давлат бюджетининг ўзидан 9 миллиард сўм ажратилди. Умуман, Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш дастурини амалга ошириш учун 13,26 миллиард сўм сарфланди.

Бу муҳим ижтимоий дастурни амалга оширишда Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Жиззах, Қашқадарё вилоятлари ҳокимликлари ва яна бир қанча вилоят ҳамда туман ҳокимликлари ижобий натижаларни қўлга киритди.

Комиссия ишида Амударё қуйи оқимида сув танқислиги оқибатларини бартараф этиш ва аҳолини ичимлик суви билан мунтазам таъминлашни ташкил қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Мазкур минтақада жорий йилда 1300 та қўл насоси ўрнатилди, қишлоқ жойларда 32 та янги қудуқ ковланди ва 40 та қудуқ қайта тикланди, 225 километр ичимлик суви тармоқлари тортилди. Қорақалпоғистоннинг сув билан кам таъминланган шимолий туманларида 47 та сувни чучуклантириш станцияси қайта тикланди. Республика вилоятлари томонидан ҳомийлик ёрдами сифатида минтақа сув таъминоти ташкилотларига 19 та сув ташиш автомашинаси, 40 та цистерна етказиб берилди. Энг кўп талафот кўрган ҳудудлар учун сувни зарарсизлантириш, ташиш ва сақлаш ускуналари ва техникаси харид қилинмоқда. Махсус ўрнатилган қувур орқали Туямўйин мажмуининг Капарасс сув омборидан Туямўйин-Чимбой-Тахтакўпир сув тармоғига тоза ичимлик суви етказиб берилди. Қурилаётган чора-тадбирлар туфайли илгари тоза ичимлик сувига эга бўлмаган 220 та қишлоқ аҳоли пунктига ичимлик суви келтирилди.

Республика комиссияси мажлисида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси ва вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари, "Ўзкоммунхизмат" агентлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги раҳбарларининг ҳисоботи тингланди. Қайд этилдики, Бухоро, Навоий, Самарқанд ва Хоразм вилоятларида сув тармоқлари қуриш ва қишлоқ аҳоли пунктларини ичимлик суви билан таъминлаш суръатлари республиканинг бошқа вилоятларига қараганда ортда қолмоқда. Айниқса, Вобкент, Конимех, Иштихон, Қўшработ, Пайариқ, Хива, Хазорасп туманларида бу борадаги ишлар етарли эмас. Наманган (Норин, Учқўрғон ва Чортоқ туманлари), Самарқанд (Булунғур, Ургут ва Челак туманлари), Фарғона (Боғдод ва Бувайда туманлари) вилоятларида газ тармоқлари бунёд этиш ва қишлоқларни газ тармоқларига улаш ишлари оқсамоқда. Шу муносабат билан мазкур вилоятлар раҳбарларига кўрилаётган чора-тадбирлар етарли эмаслиги ва 2001 йил учун белгиланган топшириқларни тўлиқ бажариш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Шунингдек, "Ўзтрансгаз" акционерлик компанияси раҳбарларига режалаштирилган газ тармоқлари қурилишини жадаллаштириш ва уларга газ ажратувчи газ тармоқларини улаш учун совуқ тушгунча қурилиш ишларини якунлаш вазифаси топширилди.

Комиссия томонидан ичимлик суви ва газ тармоқларини фойдаланишга топшириш, қишлоқ аҳоли пунктларига ичимлик суви ва табиий газ етказиб бериш бўйича жорий йил топшириқларини тўлиқ бажаришга қаратилган чора-тадбирлар белгиланди ва тасдиқланди.

(ЎзА)

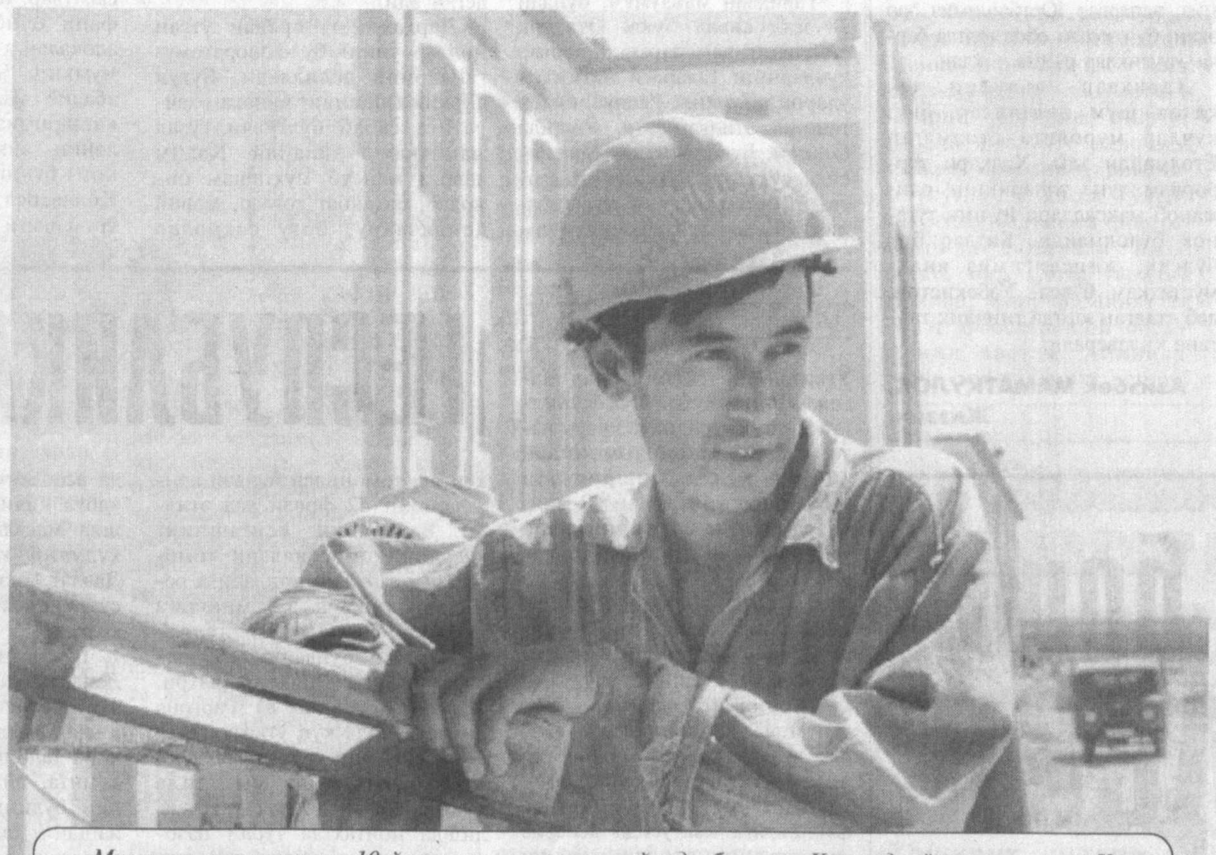

Мустақиллигимизнинг 10 йиллиги нишонланган йилда биргина Қашқадарё вилоятининг Касби, Қарши, Косон, Усмон Юсупов туманларида, Муборак ва Қарши шаҳарларида касб-ҳунар коллежлари ишга туширилди. Бу иншоотлар асосан «14-деҳқонқурилиш» бошқармаси бунёдкорлари томонидан барпо этилганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Шу билан бирга, мазкур бошқарма қурувчилари бир неча йилдан буён вилоятда мактаб, лицей ва саломатлик марказларини қуриш ишларида фаол қатнашиб келмоқдалар.

СУРАТДА: бошқарманинг илғор қурувчиси Азамат Жавлиев.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«Сарбонтекс»нинг истиқболи баланд

Гулистонда яна бир корхона — «Сарбонтекс» ўз фаолиятини бошлади.Саноатнинг янги соҳаси - тиббиёт эҳтиёжлари учун маҳсулот ишлаб чиқарадиган ушбу замонавий корхона Ўзбекистон ва Испания ҳамкорлигининг мевасидир. Эътироф этиш керакки, бугунги кунга қадар ушбу маҳсулотлар хорижий валюта эвазига четдан келтириларди. Корхонанинг ишга туширилиши эса, ортиқча сарф-харажатларга чек қўядиган бўлди.

Республикамиз тиббий муассасалари учун боғлаш воситалари ҳамда жарроҳлик дока салфеткалари ишлаб чиқаришга мўлжалланган корхонанинг очилиши билан вилоятда 350 дан ортиқ янги иш ўринлари барпо этилди. Шунингдек, Сирдарё вилояти экспортбоп маҳсулот ишлаб чиқариш имкониятига эга бўлди.

Таъкидлаш жоизки, «Сарбонтекс» корхонаси Испаниянинг «Banco Santander Central Hispano S.A.» томонидан ажратилган кредит ҳамда Ўзбекистон Республикаси «Ўзфармсаноат» давлат-акциядорлик концернига қарашли «Сарбонтекс» ҳиссадорлик ишлаб чиқариш савдо-тижорат жамиятининг 11 миллион 340 минг еврога тенг маблағлари ҳисобига барпо этилди. Хориждан замонавий ускуналар келтириш учун эса 7 млн. евро сарфланди.

«Сарбонтекс» корхонаси «Ўзфармсаноат» давлат-акциядорлик концерни тизимидаги энг йирик корхона бўлиб, пахтани қайта ишлаш бўйича биринчи лойиҳа ҳисобланади. Корхона йилига 31,7 миллион дона бинт, 86 миллиондан ортиқ жарроҳлик дока салфеткалари, шунингдек 459 тонна калава ип ишлаб чиқариш қувватига эга. Эътиборли жиҳати шундаки, ишлаб чиқариладиган тиббий боғлаш воситаларининг 80 фоизи ва калава ипнинг 30 фоизини экспорт қилиш режалаштирилмоқда. «Сарбонтекс»нинг илк мижози ҳам тайёр. У Испаниянинг «Намедиз Арагон» фирмасидир. Корхона тўла қувват билан ишлагач ишчи ўринлари сони янада ортади. Келгусида бундай корхоналар Қашқадарё ва Тошкент вилоятларида ҳам қурилиши режалаштирилган.

Мавжуда ТОЖИБОЙ қизи, «Халқ сўзи» мухбири.

Жанубий ҳудудларда

Жарқўрғон туманида қурилган дон маҳсулотларини қайта ишлайдиган Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонасига «Алпомиш» деб ном қўйилди. Хорижлик шерикларимизга ҳам бу ғоят маъқул тушди. Ахир Ҳакимбек — Алпомишни улар ҳам азалдан «танир» эканлар-да.

«Алпомиш» Ховдак қум-адирлигининг бир чеккасида савлат тўкиб турган замонавий корхона. Таъсисчилари — вилоят дон маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи ҳиссадорлик жамияти билан Туркиянинг «Туркистон» импорт-экспорт тижорат компанияси. Ҳозирча жаҳонда энг мукаммал деб эътироф қилинган технология билан жиҳозланган. Кунига 150 тонна донни қайта ишлаш қувватига эга.

Бунёдкорлар

Корхонанинг раҳбарларидан бири Холиёр Хўжанов маълумоти олий бўлгани билан илгари дон тайёрлаш шохобчасида чопонини елкасидан туширмай омборчилик қиларди. Бугун унинг қадам олишлари — дадил. Тили — бийрон. Хорижлик ҳамкасбларнинг ҳузурида шошиб қолмайин, деб ўз устида ишлади. Технологияларни ўрганди. Тил ўрганди. Қўшма корхона деган гапнинг ўзи унинг учун катта бир дорилфунун бўлди. Холиёр ҳозир «Туркистон» компанияси раҳбарлари — Яшар Чол, Мехмет Чол жаноблари билан туркча гаплаша олади. Компаниянинг туб маскани Кўнё шаҳри. Кўнё биз ўзбеклар учун азиз шаҳар. Бу шаҳарда буюк бобокалонларимиздан бири Жалолиддин Румий ҳазратлари узоқ йил яшаб ижод қилганлар. Румийнинг хотири сабаб бўлибми, шериклар ўртасида қуюқ дўстона муносабатлар шаклланган.

Туркия тарафдан корхонанинг ижрочи раҳбари — Мехмет Чол. Ишлаб чиқаришда содир бўлиши мумкин бўлган муаммони у бир ҳафта олдин сезади, ишга шунчалик даражада берилган меҳнаткаш йигит. У корхонадаги шерикларнинг ҳаммасини «дўст», «қардош» деб атайди. Аслидаям шундай: Ҳусан, Чори, Асқар, Ғофир, Димитрий — ҳамма-ҳамма билан иноқлашиб кетган.

Бош муҳандис Ҳусан Нурматов газета ўқишга ўч. Бир гал у «Известия» газетасида босилган бир хабарни топиб келди. Газета ёзишича, АҚШнинг шу йил 7 октябрь куни халқаро терроризмга қарши Афғонистонда бошланган амалий ҳаракатлари учинчи жаҳон урушининг бошланиши эмиш. Россиянинг ТВ-6 канали ҳам ёлғон ахборотлар билан ўйнаша бошлаганмиш. Оддий ишчи Чори Жўраев бу гапларни тўқиб чиқарганларни ичи қора одамлар деб қишлоқчасига дашном берган бўлди. Мехмет Чол бўлса елка қисди. Бир одамларга, бир осмонга қаради. Сизнинг элингизга келиб, ҳатто, икки-уч йилдан буён ов милтиғининг отилганини кўрган эмасман. Чор атроф тинч — осойишта. Шов-шув ҳам, ваҳимаям йўқ. Ҳамиша шундай бўлиб қолажак, деди.

— Ишларимиз ўзимиз кутган маромда давом этаяпти, — дейди Холиёр Хўжанов. — Хорижлик шерикларимиз билан корхонада қўшимча ишлаб чиқариш цехларини қуришни маслаҳатлашаётирмиз. Одамларимиз якдил. Улар давлатимизнинг халқаро терроризмга қарши сиёсатини қўллаб қувватлайдилар. Биз тинчлик тарафдоримиз. Биз — тинчликнинг, дунёдаги барча халқлар биродарлигининг аскаримиз. Дўстларимиз билан ҳамкорликларимиз биродарлигимиз ришталарини тағин ҳам мустаҳкамлайди. Шундай. Алпомишнинг нияти, аҳди ҳамиша дўстлик, аҳиллик, тинчлик, садоқат бўлиб келган...

Олимжон УСАНОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

АКСИЛТЕРРОР: ЭНГ СЎНГГИ ДАРАКЛАР

● Куни кеча Пентагон раҳбари Дональд Рамсфелд АҚШнинг уч ҳафта ичида Афғонистондаги террор ўчоқларига қарши олиб борган ҳарбий амалиётлари сезиларли натижа берганлигини таъкидлади. Ўз навбатида Шимолий альянс ташқи ишлар вазири доктор Абдулло АҚШнинг афғон юртидаги террорчиларга қарши курашда янада фаолроқ бўлишга чақирди. Кеча тунда тарқатилган хабарларга кўра, альянс кучлари Мозори-Шарифни қўлга киритиш учун сўнгги ҳарбий тайёргарликдан ўтишди.

● Би-би-си хабарларига қараганда, АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари сўнгги кунларда Қандаҳор, Ҳирот, Жалолобод ва Мозори-Шарифдаги толиблар истеҳкомларини нишонга олган. Ва, бу ҳаво зарбалари Шимолий альянс кучларининг олқишларига сабаб бўлган. Кеча Рейтер ахборот агентлиги Пентагон мулозимлари АҚШ ҳарбийларининг қуруқликдаги амалиётларини бошлаш мақсадида Афғонистон шимолида ҳарбий қўналға ташкил этиш режасида турганлиги ҳақида хабар тарқатди. Маълум бўлишича, ушбу қўналғага АҚШнинг 600 нафарлик пиёда қўшинлари гуруҳи киритилади.

● Associdted press агентлигининг хабар беришича, кеча Япония парламентининг юқори палатаси мамлакат ҳарбийларининг Афғонистонда олиб борилаётган аксилтеррор амалиётларига қатнашиш имкониятини берадиган қонунни якдиллик билан қабул қилган. Мамлакат Бош вазири Д.Коидзуми ушбу ҳужжатни юқори баҳолаб, бу Япониянинг халқаро террорчи Усамо бин Лодинга бўлган аниқ позициясини кўрсатди, дея таъкидлади.

● Рейтер ахборот агентлиги хабарига кўра, айни кунларда Италияда «Аль-қоида» ташкилоти ҳисоб рақамлари изланмоқда. Мамлакат молия вазири Жулило Тремонтининг билдиришича, Италия бўйлаб кенг кўламда бошланган айни вазифа 600 нафар кишига, яъни солиқ, аудитор ва полиция ходимларига юклатилган.

● Сўнгги маълумотларда айтилишича, АҚШда 14 нафар киши куйдирги касаллигига чалиниб, шунинг 3 нафари вафот этган. 3 нафар киши эса ниҳоятда оғир аҳволда. Сўнгги ҳафтада 68 тонна хат мамлакатда Огайо штатига текшириш учун жўнатилган. Оқ уй қўриқчиларининг билдиришича, ҳозирда АҚШ президенти ва унинг оиласига шахсан юборилаётган хатлар қаттиқ назорат остига олинган.

● Интерфакс ахборот агентлигининг хабар беришича, ҳозир АҚШ Олий судининг барча ходимлари куйдирги касаллигига қарши дори-дармонлар истеъмол қилишмоқда. Мамлакат Олий суди биноси вақтинчалик ёпилган.

«Интернет» хабарлари асосида тайёрланди.

РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Республикаси Назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда мамлакат назорат органлари томонидан жорий йилнинг 9 ойи давомида ўтказилган текширишларни мувофиқлаштириш натижалари кўриб чиқилди.

Йиғилишда ўтказилаётган текширишлар самарадорлигини тартибга солиш ва ошириш, назорат органларининг хўжалик юритувчи субъектлар, биринчи навбатда, кичик ва ўрта бизнес вакиллари фаолиятига асоссиз аралашувига йўл қўймаслик борасида Президент Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида илгари сурган масалалар муҳокама этилди. Ушбу масалалар бўйича Ўзбекистон Республикаси давлат солиқ қўмитаси раиси Б.Хўжаев, Тошкент шаҳар ҳокими Р. Шоабдураҳмонов, "Ўздавстандарт" маркази бош директори А.Мақсудов ва айрим республика банклари раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди.

Таъкидландики, ҳисобот даврида қўлланилаётган чора-тадбирлар (ўтган йилнинг шу даврига нисбатан) текширилган хўжалик юритувчи субъектлар сонини 39 фоизга камайтириш имконини берди. Шунингдек, назорат органлари фаолиятининг самарадорлиги ошди, улар томонидан ўтказилган текширишларнинг учдан икки қисми текширилган хўжалик юритувчи субъектлар ишларидаги камчилик ва тартиббузарликларни очиб берди.

(Давоми 2-бетда).

Шарҳловчи нигоҳи

ҚОНУН амал қилган жойда адолат устувор бўлади

Жиноятчиликнинг олдини олиш йўллари кўп. Назаримизда, шулардан энг халқчили жазонинг муқаррарлигидир. Агарки фуқаро қилмиш содир этгани учун жазоланишини билар экан, у ёмонликдан ўзини тияди. Жазодан қутилиб бўлмаслик қонунга ҳурматни уйғотади ҳам. Тажрибадан маълумки, жиноят қонунчилигида белгиланганидек жазо турлари ҳар хил. Унинг энг оғирини қўллашга ҳамишаям зарурат сезилмайди. Айримларга вақтинчалик сақлаш хонасида ушлаб турилган маълум муддат бир умрга етади. У ўша ердаёқ хулоса чиқариб бўлади. Жазонинг муқаррарлигини ҳис этади. Номақбул йўлга энди бошқа кирмайди.

Хуллас, фуқароларни қонунбузарлик қилишдан, жиноят содир этишдан жиноятнинг муқаррарлиги ҳушёр торттириб туради. Адолатнинг бу мезони жамиятда фуқароларнинг қонунга итоаткорлик туйғусини ўстиради. Бу долзарб масала Олий Мажлиснинг олтинчи сессиясида Юртбошимиз томонидан кўтарилди. Таъкидланганидек, шўронинг даққиюнусдан қолган жазолаш чораси иллатларидан мутлоқ воз кечиш вақти келди. Миллатни миллат, давлатни давлат қиладиган Конституциясига эришган халққа эндиликда жиноят тўғрисидаги қонунларини ҳам инсонпарварлик, адолатлилик, ҳуқуқий фуқаролик жамияти принципларига мос ҳолда қуришга ҳаққи борлиги қайта-қайта уқтирилди. Шу бағрикенгликнинг натижаси ўлароқ, Олий Мажлис муҳокамасига «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»-ги қонун лойиҳаси киритилди ва Парламент томонидан қабул қилинди. Эски жиноят қонунчилигида мавжуд бўлган, маъмурий-буйруқбозлик тизимига асосланган кўпгина моддалар ўзгартирилди ёки қўшимчалар киритилди. Шулардан бири қўшимча жиноий жазо сифатида қўлланиб келинган мол-мулкни мусодара этишнинг олиб ташланганидир.

Инсон фароғатчиликка интилиб яшайди. Бунинг учун меҳнат қилади. Югуради, елади. Хизмати эвазига машина сотиб олади, уйли-жойли бўлади. Дейлик, у билиб-билмай жиноят содир этиб қўйди. Тамом. У умр бўйи топганидан суднинг ҳукмига кўра маҳрум этиларди. Демак, уйдаги болачақа, оила машинасиз, «стенка»сиз, телевизорсиз, гиламсиз яшашга маҳкум эди. Кўряпсизми, бир кишини деб бутун бошли оила жабр кўрарди.

Бир воқеани биламан. Касбдошларимиздан бирининг ўғли безорилик қилгани учун жиноий жазога тортилди. Унга нисбатан суд мол-мулкни мусодара қилиш жазосини ҳам белгилаган. Эндигина 20 ёшга тўлган йигитнинг қандай мол-мулки бўлиши мумкин? Аммо суд ижрочилари ҳукмни ижро этишга мажбур. Ана шунда бечора онанинг фарёд чекканини билсангиз эди. Эндиликда бу жазо олиб ташланди. Аммо жиноий йўл билан орттирилган мол-мулк бундан мустасно. Аслида шу ҳолнинг ўзи фуқароларни ҳалолликка, бировнинг ҳаққига хиёнат қилмасликка олиб келади. Демак, инсонни тарбиявий томонга етаклайди. Ахир жиноят предмети бўлган, жиноий йўл билан қурилган данғиллама уйлар мусодара қилиниши табиий ҳол-да. Ана шунинг ўзи пешона тери эвазига топилган хусусий мулкни қонун йўли билан ҳимоя қилишга қаратилгани эмасми?

Бундан ташқари жиноий ишлар кўрилишида урф-одатларимизга, маънавиятимизга жуда ярашиб тушадиган яна бир янгилик киритилди. Бу ўзаро ярашувдир. Қадимда қўлланилган бу усул шўро даврида қарийб йўқолиб кетганди. Арзимас ишларгаям дарров милиция аралашар, иш судлашиш билан ниҳояланарди. Жиноят-процессуал кодексимизда бу ҳолнинг биринчи марта мустаҳкамлаб қўйилиши ўзликка қайтиш бўлди, десак адашмаймиз.

Тасаввур қилинг, «дом»да яшовчи икки қўшни дейлик сув оқизиб қўйгани учун талашиб, қизишиб кетди. Бир-бирини жаҳл устида тарсакилади. Ҳали айтилганидек ишга табиийки милиция аралашарди. Кейин судлашув. Унгача қўшниларни ўртага кимдир тушиб яраштиришган. Жабрланувчи даъвосидан воз кечди. Ҳатто у судга бир неча бор буни айтган ҳам. Аммо гўё давлат даъводан кечмади қабилида иш кўрилиб, жавобгарга барибир жазо тайинланарди. Қарабсизки, қўшнилар ўртасида яна низо пайдо бўлади. Инсонмизда, ҳар хил гап-сўзлар тарқалади. Фалончи судланибди, дейилади. Тайинли даъво йўғу бировнинг гарданига судланган деган тавқи лаънат қолади-да.

Ўйлаймизки, ҳозирги жиноят қонунчилигига киритилган кечиримлилик, жабрдийданинг гина-кудратни йиғиштириб қўйиб ярашиб кетиши кўпгина фисқу фасодларга ҳам барҳам беради. Умуман олганда, жиноят қонунчилигидаги бу каби либераллаштиришлар — халқчил ўзгаришлар жиноятчиликнинг олдини олишда, фуқароларнинг ҳуқуқий маънавияти ўсишида кўп хизмат қилади.

Қурбон ЭШМАТОВ.

Жазодан мақсад — қайта тарбиялаш

ёхуд вояга етмаганлар ҳақида ҳамхонамга айтганларим

Бошқа институтда ўқийдиган ҳамхонам бир куни: «Сен бўлғуси юристсан, айт-чи, Кодексларга киритилган қўшимча ва ўзгартиришлар жиноятчилик ҳолатига қандай таъсир қиларкин», деб қолди. Мен унинг нима демоқчи эканини табиийки дарров фаҳмлаб олдим. Хавотир олма, дедим. Кейин билганимча тушунтириб бердим. Биз, дедим, биринчидан, олдимизга ҳуқуқий демократик давлат, адолатли фуқаролик жамиятини шакллантиришни мақсад қилиб қўйганмиз. Биз қурадиган жамият одил ва инсонпарвар жамият бўлади. Шунинг учун унинг олдига адолат сўзини ҳам қўшиб айтамиз. Адолатли жамият қурмоқчи эканмиз, қонунларимиз ҳам адолатли бўлиши керак-да. Лекин бу асло енгиллик, дегани эмас. Чунки жазо — муқаррар. Жазо муқаррар эканини англаган одам жиноятдан онгли равишда чекинади: унга пешвоз чиқмайди. Ҳуқуқий маданият ошгани сайин, табиийки жиноят ҳам пасайиб бораверади. Жиноий жазоларни либераллаштириш билан биз асл мақсадимиз томон катта қадам қўйдик. Буни маълум маънода жасорат деб ҳам аташ лозим.

Мен сенга кўп гапирмай битта мисол келтира қолай. Дейлик, 15 ёшли бола билиб-билмасдан жиноят қилиб қўйди. Табиийки, у қамалади. Хўш, қамашдан мақсад нима? Уни жиноят қилишидан қайтариш эмасми? Лекин у қамоқхонадан қандай ҳолатда чиқаяпти? У ўша ерда нимани ўрганаяпти? Катта масала эмасми бу. Кодексларга қўшимча ва ўзгартишлардан иборат бўлган янги қонун айни шу масалага ҳам эътибор қаратади. Эндиликда вояга етмаганларга нисбатан қўлланиладиган озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлган бир қанча ҳолатлар ўзгартирилди. Энди асосий мақсад — вояга етмаганларни қамаш эмас, балки қайта тарбиялашдан иборат бўлади. Жазо муддатини ўтайдиган жойлар вояга етмаганлар учун тарбия масканига айланади. Мақсад йўлдан чиққан бўлса, уларни тўғри йўлга солиш, қилган хатосини англатиш, тушунтиришдир.

Жиноий жазоларни либераллаштиришнинг орқасида жуда катта маънавий ҳодиса ётибди, дедим ҳамхонамга. Фақат буни англаш керак. Мен унга яна жуда кўп нарсаларни гапирмоқчи эдим. Лекин у саволимга қониқарли жавоб олганга ўхшаш ишора қилди. Ва мен ҳам шундан кейин гапимни мухтасар қилдим ҳамда буни газетхонларга илиндим.

Шерали САНАЕВ, Тошкент давлат юридик институтининг 4-курс талабаси.

Заҳирага қайтган аскар мактуби

Жисму жонда яшайсан, ВАТАН!

Жисмни жондан, жонни жисмдан айрича тасаввур этиб бўлмайди. Ватан эса ҳар иккисини умумлаштирадиган олий тушунча. Юртни севиш, ардоқлаш, керак бўлса, унинг учун жонни фидо этиш улуғ аждодларимиздан мерос. Биз ёшлар бу туйғуни чуқур англашимиз ва унга амал қилишимиз зарур.

Армиямиз сафида кечирган бир ярим йиллик ҳаёт менга кўп нарсаларни ўргатди. Аввало ота-она, Ватан меҳрини чуқур англадим. Мустақил диёримиз армиясининг жанговар жипслиги, йигитларимизнинг мустаҳкам иродасини кўриб, чиндан ҳам вужудларда Жалолиддин Мангуберди, Амир Темур сингари буюк аждодларимиз шижоати мужассамлигига инондим.

Ўйлайманки, бугун халқаро терроризм ўчоқлари кўпайган, у ўзининг жирканч кирдикорлари билан инсоният ҳаётига хавф солаётган бир пайтда ҳеч биримиз, айниқса, биз ёшлар лоқайд яшашга ҳақли эмасмиз. Айниқса, бу хавф сарҳадларимизга яқин жойда юзага келганлиги бизни янада сергак ва ҳушёр бўлишга даъват этади.

Ҳушёрлик ва огоҳлик ҳаёт мазмунига айланиши лозимлиги Афғонистон мисолида кўзга яққол ташланмоқда. Бунинг учун барчамиз, айниқса, биз ёшлар ўз олдимизга ана шундай мақсад қўймоғимиз лозим: мен ота-онамни, оиламни, маҳалламни, шаҳримни — Ватанимни севаманми, демак уни кўз қорачиғидек асраб-авайлашим даркор.

Буларни ҳарбий хизмат даврида ички қўшин таркибида йигитлик бурчимни ўтаб, йирик саноат мажмуаларини қўриқлашда қатнашиб юрган кезларимдан англаб етдим. Шу боис милиция сафларида хизмат қилиб, халқимга, Ватанимга муносиб фарзанд эканлигимни амалда кўрсатиш ниятларим бор. Чунки меҳрибон халқимиз, элпарвар Юртбошимиз бор экан, бу озод ва обод юртда барча эзгуликлар рўёбга чиқади.

Тарихдан маълумки, ҳеч қачон шум ниятлилар, ёвуз кучлар муродига етолмаган Етолмайди ҳам. Халқаро терроризм дунё элларининг олижаноб мақсадлари йўлига тўғаноқ бўлолмайди. Бизлар бир бўлсак, жипслигимиз янада мустаҳкам бўлса, Ўзбекистон, деб аталган юртда тинчлик тантана қилаверади.

Азизбек МАМАТҚУЛОВ,
Жиззах.

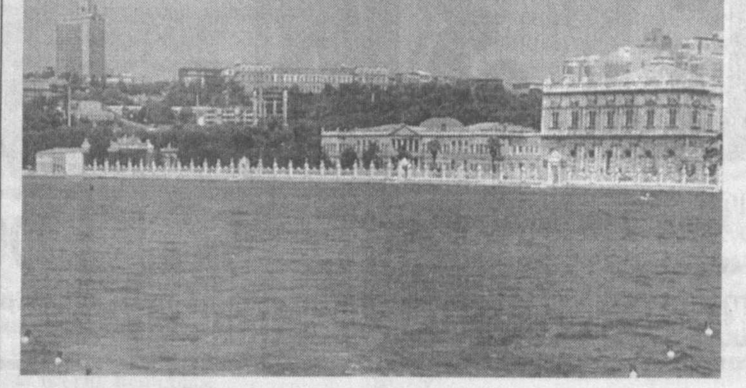

Қадрли кун шукуҳи

Кеча Туркия халқи ўз мамлакати мустақиллигининг 78 йиллигини катта тантана билан нишонлади

Тарихдан маълумки, бундан 78 йил аввал буюк Отатурк етакчилигидаги тараққийпарвар кучларнинг ғалабаси натижаси ўлароқ, Туркия Республикаси ташкил этилган эди. Ўшанда Отатурк Буюк Миллат Мажлисида сўзлаган нутқида «Давлатимиз бахт-саодат ва муваффақият билан гуллаб-яшнайди», деган эди.

Дарҳақиқат, орадан ўтган йиллар унинг бу башоратомуз гапларини далиллади. Бугун Туркия кишининг чинакам ҳайратига сабаб бўлгувчи гўзал мамлакатга айланди. Қадим даврга мансуб муҳташам бинолар, баҳайбат тоғлар, мовий денгизлару, боғу саҳролар унинг чиройига чирой қўшмоқда. Ушбу мамлакат сизни нафақат бу гўзалликлари, балки тараққий этаётган саноати, жаҳонга танилган ширкатлари, бой ва обод шаҳарлари билан ҳам ўзига оҳанграбодек чорлайверади.

Маълумки, Ўзбекистоннинг мустақилликка эришуви мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар тарихида янги саҳифани очиб берди. Бугун бу алоқаларга фақат ҳавас қилиш мумкин. Чунки биз, аввало, абадий дўст халқмиз. Мамлакатларимиз ўртасидаги имзоланган айни хусусдаги шартнома бунинг ёрқин далилидир. Қолаверса, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари иқтисодиётнинг барча жабҳаларини ўз ичига олган. Масалан, бугунги кунгача турк ишбилармонлари Ўзбекистон иқтисодиётига киритган сармояларининг умумий кўрсаткичи 1,5 миллиард доллар атрофида бўлмоқда. Ҳаммамизга аён: 1999 йилнинг март ойида Самарқандда ўзбек-турк «СамКочАвто» қўшма корхонаси ишга тушди. Бундан ташқари, ҳозир юртимизда 200 дан ошиқ қўшма корхона ва турк фирмалари фаолият кўрсатмоқда. Айниқса, ўтган давр ичида Президентимиз Ислом Каримовнинг Туркияга сафари Туркия ҳукумати раҳбарларининг эса юртимизга қилган ташрифлари ҳамкорлик алоқаларимизда муҳим ўрин тутди.

Умуман, ҳар икки халқ ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш борасида қилинган ишлар бисёр. Истиқболдаги режалар бундан-да улкан. Бу кеча ушбу байрам муносабати билан пойтахтимиздаги «Интерконтинентал» меҳмонхонасида ўтказилган анжуманда ҳам алоҳида таъкидланди. Зеро, тараққиёт йўлида ишончли мамлакат билан ҳамкорлик қилиш эзгу орзуларни рўёбга чиқаришда ёрдам беради. Ўзбекистон ва Туркия ўртасида тобора ривожланиб бораётган муносабатлар бунга қатъий ишонч уйғотади.

Ўз мухбиримиз.

(Давоми. Боши 1-бетда).

РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ ЙИҒИЛИШИ

Ўтказилган текширишлар натижаларига кўра, йўл қўйилган тартиббузарликлар учун назорат органлари томонидан айбдор хўжалик юритувчи субъектларга нисбатан 49 миллиард сўмдан ортиқ молиявий санкцияларни қўллаш тўғрисида қарорлар қабул қилинди.

Шу билан бирга, йиғилишда кўрилаётган чора-тадбирларга қарамасдан, назорат органлари ва кенгашнинг ҳудудий комиссиялари фаолиятида ҳанузгача камчиликлар, назорат ишларини такомиллаштириш, текширувчиларнинг хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига келгусида асоссиз аралашувининг олдини олиш борасида талай имкониятлар мавжудлиги қайд этилди. Тижорат банклари, божхона, молия ва статистика органлари томонидан амалга оширилаётган текширишларнинг самарасизи камлигича қолмоқда.

Айрим назорат органлари томонидан қонунга риоя қилувчи субъектларнинг фаолияти чуқур таҳлил қилинмасдан, ишлаб чиқилган мезонлар ҳисобга олинмасдан, ҳали ҳам текширувлар режа-жадвалига киритилмоқда. Кўпинча назорат органлари томонидан режадан ташқари текширишлар ўтказиш учун аризалар асоссиз равишда тақдим этилмоқда. Шу сабабли ҳисобот даврида кенгаш томонидан бундай аризаларнинг 42 фоизи рад этилди. Ваҳоланки, кенгашнинг ҳудудий комиссиялари томонидан назорат органларига режадан ташқари 3,5 мингтага яқин текшириш ўтказишга рухсат этилган. Бундай текширишлар айниқса Тошкент шаҳри, Наманган, Жиззах ва Фарғона вилоятларида кўп ўтказилган.

Ишларнинг бундай аҳволи Тошкент шаҳри мисолида яққол намоён бўлади. Йиғилишда пойтахтда турли назорат органлари томонидан текширилаётган кичик ва ўрта бизнес субъектлари сони талайгина эканлиги таъкидланди. Масалан, биргина Мирobод туманида тадбиркорлик субъектлари жорий йилда ўтган йилга нисбатан 60 фоиз кўп текширилган. Ваҳоланки, ушбу туманда уларнинг 700 тага яқини ўз фаолиятини тўхтатган. Айрим текширишлар тегишли рухсатномага эга бўлмаган ёки аттестациядан ўтмаган ходимлар томонидан амалга оширилмоқда. Кўрсатилган камчиликлар назорат ташкилотлари аризаларининг чуқур ишлаб чиқилмагани, хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текшириш тўғрисида етарли даражада асосланмаган қарорларнинг қабул қилиниши, ушбу ва бошқа масалаларда кенгашнинг ҳудудий комиссияси ҳамда Давлат солиқ бошқармасининг суст ишлагани сабабли юзага келган.

Шунингдек, йиғилишда Давлат солиқ қўмитаси фаолияти тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Кўрилаётган чора-тадбирларга қарамасдан, қўмита, айниқса, унинг ҳудудий бўлинмалари фаолиятида жиддий камчилик ва хатолар мавжудлиги қайд этилди. Тошкент, Фарғона, Навоий, Қашқадарё вилоятлари ва Тошкент шаҳрида рухсат этилмаган текширувлар ўтказишга, уларни ўтказиш бўйича белгиланган муддатлар бузилишига йўл қўйилган, баъзи Давлат солиқ бошқармалари эса барча режалаштирилган текширишлар амалга оширилишини таъминламаган.

Таъкидландики, "Ўздавстандарт" иши республикада амалга оширилаётган ислоҳотлар талабларига жавоб бермайди. Ўтган йилга нисбатан меъёрий ҳужжатлар бузилган ҳолда маҳсулот ишлаб чиқараётган, айниқса, озиқ-овқат, вино-ароқ маҳсулотларини ишлаб чиқараётган корхоналар сони кўпайган. Текширилган корхоналарнинг катта қисми текширилмаган ўлчаш воситаларидан фойдаланмоқда. "Ўздавстандарт" марказининг қатор бўлинмалари томонидан текширув давомида аниқланаётган хатога йўл қўйган мансабдор шахслар, айбдорларга нисбатан ҳеч қандай жазо чоралари қўлланмаяпти. Юкланган жарималар эса тўлиқлигича ундирилмаётир. "Ўздавстандарт" бош директори ишлаб чиқарувчилар томонидан сифатли товарлар тайёрлашни таъминлашга қаратилган самарали назоратни ўрнатиш бўйича мукаммал чора-тадбирлар қабул қилиниши учун шахсан жавобгарлиги тўғрисида огоҳлантирилди.

Йиғилишда 533 нафар мансабдор шахс хўжалик юритувчи субъектларни текширишни тартибга солиш тўғрисидаги қонун бузилишига йўл қўйганлиги учун жавобгарликка тортилган бўлса-да, назорат органлари ҳудудий бўлинмаларининг кўплаб раҳбарларига нисбатан уларнинг юқори органлари томонидан рухсат этилмаган текширувларни бошлагани учун кескин жавобгарлик чоралари қабул қилинмаётир. Кенгаш ҳудудий комиссия раисининг ўринбосари, Тошкент шаҳар давлат солиқ бошқармаси бошлиғи А.Латипов ўз вазифасидан озод этилганини эътиборга олди ва Тошкент шаҳар ҳокими ҳамда Давлат солиқ қўмитаси раисига йўл қўйилган камчилик ва хатолар сабабларини диққат билан ўрганиб чиқиб, бошқа айбдор мансабдор шахсларга нисбатан ҳам кескин чоралар кўришни таклиф этди.

Шунингдек, йиғилишда текширувларни тартибга солиш ва мувофиқлаштиришга алоқадор бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т.Алимов бошқарди. Йиғилишда Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари Р.Азимов, Вазирлар Маҳкамаси Ахборот-таҳлил бошқармаси бошлиғи Г.Саидова, Республика бош прокурори Р.Қодиров, шунингдек, назорат органлари, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девони ҳамда Вазирлар Маҳкамаси ходимлари иштирок этди.

(ЎзА).

Муносабат

Ёвузликнинг боши янчилсин

Ҳар бир инсоннинг ўз ташвиши, ўз дарди бор. Гоҳида майда-чуйда ташвишлардан нолиб, мисқолдек муаммони ботмондек кўрсатувчи одамларни тинглаб, дунёда рўй бераётган воқеалар билан солиштираман. Тўғри, юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо, бахтиёр фарзандларимиз бағримизда. Болажонларимиз бахтидан қувониб яшар эканман, уларнинг келажаги учун жавобгарлик туйғуси ўсиб бораётганини ҳис этаман. Чунки мен — онаман. Бироқ бу оналик меҳри ва жавобгарлик масъулияти фақат бағримда ўсаётган икки фарзандим учунгина эмас, балки ҳар куни мени қарши олиб, ҳар бир сўзимни қалбларига жо этаётган юзлаб ўқувчиларим учун ҳам зарурлиги ҳақида ўйлаб қоламан. Зеро, мен танлаган касбим ана шуни талаб этади.

Халқимиз энг бебаҳо бойлиги — кўзининг оқу қорасини бизга ишониб топшириб қўйибди. Шу боис уларнинг эртанги куни учун биз, мураббийлар биринчилар қаторида жавобгармиз. Бугун бутун жаҳонни терроризм деб аталмиш вабо ташвишга солаётган бир пайтда, бу масъулият янада ошди. Шу туфайли ўқув йилининг илк кунидан олиб бораётган «Мустақиллик дарс»ларини давом эттирар эканмиз, «террор», «терроризм» каби тушунчалар ҳақида ўқувчиларимизга кенгроқ маълумот беришга ҳаракат қиляпмиз. Ҳар бир фикримизни мисоллар билан асослашга, болажонларимиз калбида ватанпарварлик туйғуларини ўстириш орқали, уларни янада огоҳ бўлиб яшашга ўргатмоқдамиз.

Ачинарлиси шундаки, биз «террор» деб аталмиш офатни бугун англаб етаётганимиз йўқ. Бу офат билан биринчи бор юзма-юз бўлаётганимиз йўқ. Терроризм туфайли инсоният бошига тушиши мумкин бўлган кулфатларни ўз бошимиздан ўтказдик. Бу офат ўзбекнинг эшигини очиб кирганда, Юртбошимиз дунёдаги барча тинчликсевар халқларни бирдамликка чақириб, терроризмга қарши курашмоқ зарурлигидан огоҳ этган эди.

Халқимизда қадимдан «Қўшнинг тинч — сен тинч» деган нақл бор. Шу туфайли давлатимиз, халқимиз ҳеч қачон Афғонистонда рўй бераётган биродаркушлик урушига бефарқ бўлмаган. Афғон халқининг 20 йилдан ортиқ вақт мобайнида уруш чангалида яшаётганига, бегуноҳ инсонларнинг қурбон бўлаётганига бефарқ қараб бўларканми? Ахир сабрнинг ҳам поёни бордир? Кимларнингдир қон тўймас нафси эвазига халқ қачонгача жафо чекади?

Танаффус пайтларида ўқувчиларимнинг ўзаро суҳбатларига атайин қулоқ тутаман. Уларнинг дунёда юз бераётган воқеаларга бефарқ эмаслигидан, кўпгина ҳодисаларни айрим катталарга нисбатан ақллироқ таҳлил қилаётганларидан қувонаман, беихтиёр уларнинг суҳбатига қўшиламан. Ана шундай суҳбатларнинг бирида «Терроризм қандай офат ўзи?» — дея савол бердим. Ўқувчиларим терроризмнинг учқуни уларнинг ҳам оромини бузгани, ўша 16 февраль кунги портлашларнинг бирида мактаб ойналарининг чил-чил бўлгани, дастлабки дақиқалардаги ваҳима, қўрқувда қолганларини эсладилар.

«Мен ўшанда уруш бошланди, деб ўйладим. Тинчлик деган сўзнинг қадрини ўшанда тушундим. Аввалига қўрқиб кетдим. Кейин Президентимизнинг «Менга ёрдам бермоқчи бўлсангиз, ваҳимага тушманглар», деганларини эшитдиму, шу портлатишда қатнашган барча одамларга нафратим ортди». Ўқувчимнинг юрагидан отилиб чиқаётган самимий сўзлари қалбимни ҳаяжонга солди...

10-синфда Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақидаги мавзуни бошлар эканман, Президентимизнинг «Навоий кирган қалбга ёвузлик кирмайди», деган сўзларини таъкидлаб ўтдим. Бобомиз ижодини чуқурроқ ўрганиб, буюк даҳонинг ижодий меросини таҳлил қилганимиз сари, ўқувчиларим юқоридаги сўзларнинг қанчалик тўғри эканлигини ҳис қилдилар, менимча. Улар Навоий қалбини тирнаган дард, бугунги кун дарди ҳам экани, агар ёвузликнинг боши ўз вақтида янчилмаса, у одамзод бошига кўплаб кулфатлар ёғдиришини англаб етдилар, назаримда.

Биз буюк зотларнинг ворисларимиз. Улар туфайли қадим-қадимдан ўзбекнинг номини дунё таниган. Бироқ шундай замонлар бўлдики, биз ўзлигимизни унутиб қўйдик. Мустақиллик бизга ўзлигимизни англаш имконини берди. Агар шу имкониятлардан тўғри ва аҳиллик билан фойдалансак, ҳар бир осуда ўтаётган кунимизга шукрона келтириб, тинчлигимиз қадрига етсак, дўстларимиз ҳурматини баланд тутиб, душманлардан доимо огоҳ бўлсак, кечаги офат эшигимизни қайта очолмайди.

Дилфуза ҒАНИЕВА,
Юнусобод туманидаги 70-мактаб ўқитувчиси.

Обуна — 2002

«Халқ сўзи»нинг мухлислари кўпаймоқда

Мустақиллигимизнинг ўтган ўн йили мобайнида республикамиз матбуот нашрларининг мавқеи сезиларли даражада ошди. Мамлакатимиз ҳаёти, жаҳоннинг турли бурчакларидаги воқеалар билан муштарийлар газеталар орқали танишаяпти. Бугунги кунда дунё аҳли диққат-марказида бўлиб турган халқаро терроризм ва унга қарши кураш майдонига айланган Афғонистон воқеалари, бу борада Ўзбекистон ҳукуматининг тутаётган сиёсати оммавий ахборот воситаларида холисона ёритилиб борилаяпти.

Мамлакатимизнинг бош нашри — «Халқ сўзи»нинг кейинги сонлари шу боисдан қўлма-қўл бўлиб кетди. Жамоаларда, газета дўконларида, ҳатто кўча-кўйда учраб қолган таниш-билишлар бир-бирларидан газетанинг Президентимиз Баёноти ҳамда Ўзбекистон ахборот агентлиги мухбири саволларига жавоблари чоп этилган сонларини сўраб-суриштиришаяпти. Бу сонлар нусха кўчириш воситалари орқали кўпайтирилаяпти. Бундай тақчиллик кўпчиликда газетага, албатта, обуна бўлиш керак, деган фикрни кучайтирмоқда.

Шуниси қувончлики, вилоят ҳокимининг қарори билан октябрь ойи Самарқандда обуна ойлиги деб эълон қилинди. Ушбу қарор ижросини таъминлаш мақсадида таҳририятимиз ходимлари меҳнат жамоаларида бўлишиб, обунани уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан ташвиқотлар олиб боришаяпти. «Халқ сўзи» газетасининг мамлакат ҳаётидаги ўрни ва аҳамияти ҳақида ҳам суҳбатлар ўтказилаяпти. Уларда бу нашрнинг ҳукуматимиз қарорларини, Олий Мажлис томонидан қабул қилинаётган Қонунларни тўлақонли ёритувчи тезкор ва кенг қамровли газета эканлиги алоҳида айтилаяпти. Бундай ҳаракатларимиз фақат обуна ойлигида эмас, бутун йил мобайнида давом этаверади. Эътиборли томони шундаки, бошқа тилларда сўзлашувчи юртдошларимиз ҳам «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарига қониқиш билан ёзилаяпти. Ишончим комилки, бу газеталарнинг Самарқанддаги мухлислари ҳам ҳар йилгидан кўра ошади.

Ғофур МАҲМУДОВ,
Самарқанд вилоятининг «Овози Самарқанд» газетаси бош муҳаррири.

Ҳар йили республикамизда қиш мавсумига жиддий тайёргарлик кўрилади. Аҳолига коммунал хизмат кўрсатувчи корхоналар учун бу давр, айниқса, синов даври ҳисобланади.

Биз Тошкент шаҳрининг шундоқ ёнгинасида жойлашган вилоят туманларида бу борада амалга оширилаётган ишлар, газ-сув таъминоти, умуман, коммунал хизматнинг ҳозирги аҳволи билан танишишга ҳаракат қилдик.

Коммунал хизмат:

МУРОСАСОЗЛИК

Зангиота туманида 142 мингдан ортиқ киши истиқомат қилади. Қишга тайёргарлик ишларига бу ерда анча олдин киришилган. Бу борада амалга оширилиши лозим бўлган ишлар бўйича туман ҳокимининг қарори қабул қилинган. Асосий эътибор соғлиқни сақлаш, халқ таълими муассасалари, кўп қаватли уйларга қаратилган. Сабаби — касалхоналардаги беморлар, поликлиникаларга даво истаб қатнаётган одамлар, кўп қаватли уйларда яшаётган аҳоли асосан марказий иситиш тармоқларидан фойдаланади. Чунки тумандаги ижтимоий соҳа объектлари ва саноат корхоналарининг ҳаммаси газлаштирилган. Аҳоли хонадонларининг 92 фоиздан ортиғи эса газ билан таъминланган.

Бироқ Президентимизнинг «Коммунал хизматни бошқариш тизимини янада ислоҳ қилиш тўғрисида», «Коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг янги босқичи тўғрисида»ги фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг «Аҳолига коммунал хизмат кўрсатишни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижроси билан танишганимизда, мазкур туманда қатор муаммолар борлиги маълум бўлди. Масалан, уй-жойлардан фойдаланиш корхоналари (ЖЭК) негизида 7 та уй-жой мулкдорлари ширкати тузилган. Лекин уларда хизмат кўрсатиш даражаси шу куннинг талабига жавоб бермайди. Ушбу ширкатлар уюшмаси коммунал хизмат сифатини яхшилаш, айланма маблағларга эга бўлиш бўйича бизнес-режа тузиб, кредит сўраб «Савдогар» банкининг туман бўлимига мурожаат қилган. Лекин банк раҳбарлари турли хил баҳоналарни рўкач қилиб, кредит беришни рад қилган. Ваҳоланки, юқорида қайд этилган Президентимизнинг фармонлари ва ҳукумат қарорида бу тўғрида алоҳида кўрсатмалар мавжуд.

Аҳолининг коммунал хизмат турларидан қарзи ҳамон юқорилигича қолмоқда. Жорий йилнинг биринчи октябригача бўлган маълумотларга қараганда, улар фойдаланилган газ учун 60 миллион сўм, сув учун 10 миллион сўм тўлашлари керак. Қарзларни камайтириш борасида кўрилаётган чора-тадбирлар ўзини оқламаяпти. Шу билан бирга, туманнинг баъзи ҳудудларида қиш пайтларида газ босимининг пасайиб кетиш ҳоллари учрамоқда. Лекин шунга қарамасдан, айрим хонадон эгалари иссиқхоналарда газдан фойдаланишни давом эттирмоқдалар. Туман ҳокимлиги мутахассисларининг айтишича, ана шундай кишилардан 245 таси ҳақидаги маълумотлар маъмурий идораларга юборилган. Натижада улардан катта миқдорда жарима ундириб олинган. Айни пайтда иссиқхона эгалари газдан фойдаланиш тақиқланганлиги тўғрисида огоҳлантирилган. Шундай бўлса-да, ҳозиргача бунга риоя қилинмаётганлиги, маъмурий идоралар эса томошабин бўлиб турганлиги кишини ажаблантиради.

Туманда, айниқса, кўп қаватли уйларни қишга тайёрлаш борасидаги ишлар талабга жавоб бермайди. Мисол учун, «Бўзсув» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги чорвачилик комплексига қарашли 5 та кўп қаватли уйни иссиқлик билан таъминлаш масаласини олиб кўрайлик. Бу ерда алоҳида қозонхона қурилиши бошланган. Уни тўла ишга тушириш учун 63 миллион сўм маблағ зарур. Маблағни вилоят молия бошқармаси ажратиши керак. Лекин ҳозиргача 13 миллион сўм сарфланган, холос. Агар қолган маблағ зудлик билан берилмаса, одамларнинг совуқда қолиши турган гап. Бизни бир нарса ажаблантирди: нега энди бу ишга айни қиш остонасида киришилмоқда? Ахир, уйларнинг таъмирталаблиги, умуман, коммунал хизмат соҳасидаги муаммолар, камчиликлар олдиндан маълум эди-ку?!

Биз «Тошкентгўшт» ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Ўзбекистон» маҳалласида ҳам ачинарли аҳволнинг шоҳиди бўлдик. Бу ерда 19 та кўп қаватли уй бор. Маълумотларга кўра, 6 та уйда иссиқлик ва иссиқ сув узатиш қувурлари тўла таъмирга муҳтож. Лекин маблағ йўқлиги сабабли, бу юмуш чўзиб юборилмоқда.

— 31-хонадонда яшайман, — дея ўзини таништирди Жамила Рустамова. — Икки йилдирки, на иссиқлик бор, на иссиқ сув. Арз қилиб бормаган жойимиз қолмади, лекин фойдаси бўлмаяпти.

— Мен 51-хонадонда истиқомат қиламан, — дейди Убайдулла Йўлчиев. — Беш йилдан бери иссиқликка ҳам, иссиқ сувга ҳам ёлчимаймиз. Тўғриси, арз қилавериб чарчадик. Ҳокимиятга борсак, уйларинг «Тошкентгўшт» ҳиссадорлик жамияти балансида туради, дейишади. Жамият раҳбарларига учрашсак, улар маблағ йўқ, деб баҳона қилишади...

Бу масалага ойдинлик киритиш мақсадида «Тошкентгўшт» ҳиссадорлик жамиятига бордик. Лекин, афсуски, у ерда саволимизни эшитадиган бирор раҳбарни учрата олмадик.

Тошкент туманида ҳам, айтиш керакки, қишга тайёргарлик ишлари анча илгари бошланган. Бу ишларни амалга ошириш бўйича туман ҳокимининг қарори ҳам қабул қилинган. Шунга кўра, Келес шаҳри газ қувурлари билан ҳалқаланди. А.Навоий номли ширкат хўжалигига алоҳида газ қувурлари тортиб борилди. Шунингдек, бир неча километр масофага ичимлик сув қувурлари ҳам ўрнатилди.

Лекин ечимини кутаётган муаммолар ҳамон мавжуд. Масалан, айрим ҳудудларда ҳалиям аҳолининг ичимлик сувга бўлган талаби қондирилмаяпти. 905 хонадондаги иссиқхонанинг аксарияти шу вақтгача газдан фойдаланиб келган. Ҳозир эса уларга газ бериш тақиқланган. Бу ишларни назорат қилиш, қонунбузарликка йўл қўймаслик мақсадида туман ҳокимлиги 10 та гуруҳ тузган. Яна ҳайрон бўласан киши: нега энди қиш мавсуми бошланиши арафасида туман ҳокимлиги ва тегишли идоралар мутасаддилари иссиқхоналарга газ бериш тақиқланганлигини эслаб, бу иш билан жиддий шуғуллана бошлади? Ахир, шу пайтгача улар бундай қонунбузарлик ҳолатлари билан муросасозлик қилиб келишди-ку? Иссиқхоналар биринчи йили қурилаётгани ёки газдан фойдаланилаётгани йўқку?

Тумандаги аҳоли ва корхоналарнинг таъминоти учун кунига 6 атмосфера босими миқдорида газ зарур. Лекин ҳозир атиги икки атмосфера босими миқдорида газ берилаяпти. Бундай шароитда совуқ кунларда одамларнинг аҳволи не кечади?

— Биз мавжуд газни истеъмолчиларга етказиб бериш ва тақсимлаш билан шуғулланамиз, — дейди «Келесгазтаъминот» идораси бош муҳандиси Саъдулла Аъзамов. — Газнинг миқдорини кўпайтириш бизга боғлиқ эмас. Табиий газ бизга «Ўзтрансгаз» акциядорлик компанияси орқали берилади.

«Тошвилоятгазтаъминот» идораси раҳбари Ниғматилла Акромовдан эса шундай жавобни эшитдик:

— Дарҳақиқат, ишимизда муаммолар мавжуд. Масалан, Тошкент туманига кунига 2 атмосфера босимида газ ажратилаётгани ҳақида «Ўзтрансгаз» акциядорлик компаниясини бир неча марта огоҳлантирдик. Лекин натижа бўлмаяпти. Устига устак, вилоятдаги 4600 дан ортиқ иссиқхоналарнинг кўпчилиги газдан ноқонуний фойдаланмоқда. Жорий йилнинг тўққиз ойида уларнинг эгаларидан 43 миллион 287 минг сўм жарима ундириб олинди. 577 та иссиқхонанинг газдан фойдаланиши тақиқланди. Дебиторлик қарзларини бартараф этиш борасида ҳам иш олиб борилаяпти. Лекин, тўғрисини айтиш керак, бу муаммо ниҳоятда қийинчилик билан ҳал бўлмоқда. Сабаби — ҳалиям одамларда ўз қарзларини вақтида тўлашга кўникма ҳосил бўлмаган кўринади. Ваҳоланки, бозор иқтисодиёти сифатли хизмат кўрсатиш билан бирга, ўз вақтида ҳисоб-китоб қилишни ҳам талаб қилади.

... Қиш эшик қоқмоқда. Ҳозир ҳар бир кун ғанимат. Зангиота ва Тошкент туманларида коммунал хизмат соҳасида мавжуд камчиликлар, муаммолар қанчалик тез ўз ечимини топса, шунчалик яхши бўлади. Туман ҳокимликлари, аҳолини газ ва сув билан таъминлайдиган корхоналар ва ишга мутасадди идоралар, шунингдек, маъмурий органлар камчиликларга муросасозлик қилмасдан масъулиятни тўла ҳис этган ҳолда, ишга жиддий киришишлари лозим.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Орамиздаги одамлар

Яхшилик яхши жаҳонда...

Инсоннинг билим даражаси, фикрлаш доираси, дунёқараши кенгайиб боргани сайин ундаги вазминлик, камтаринлик ва самимийлик фазилатлари юксалиб, янада ёрқин намоён бўлаверар экан. Агар у инсон шифокор, одамларнинг ҳаётини сақлаб қолиш йўлидаги курашчи бўлса, умрнинг ўткинчилигию, ҳар бир ғанимат кунни эзгу амаллар билан безаш зарурлигини бошқаларга нисбатан теранроқ ҳис қилса, ажаб эмас.

Раҳматилла ака билан дастлабки суҳбатдан сўнг хаёлимдан ана шундай фикрлар ўтди.

Раҳматилла Раҳмоновни Қашқадарёда нафақат тажрибали раҳбар, балки қўли енгил, меҳрибон, малакали жарроҳ сифатида ҳам ҳурмат қилишади. Бунинг боиси бор, албатта. Тиббиёт фанлари доктори, профессор, Нью-Йорк академиясининг ҳақиқий аъзоси Раҳматилла ака жарроҳлик жараёнида кечадиган мураккаб дақиқаларда шогирдлари ёнида туриб, операцияга ўзи бевосита бош-қош бўлади.

«Мен устозимдан нафақат тиббиёт фани сирларини, балки инсонийликни, беморларга қандай муомалада бўлиш, уларнинг соғлиғи йўлидаги фидойиликни, жонкуярликни ҳам ўрганаман», дейди биз билан суҳбатда вилоят тез тиббий ёрдам илмий марказининг жарроҳи Ҳамро Абдураҳмонов.

У айни кунларда Раҳматилла Раҳмонов раҳбарлигида қандли диабет касаллигини комплекс даволаш усулларига оид илмий тадқиқот олиб боряпти. Бу борадаги изланишларини амалий жиҳатдан мустаҳкамлашда унга ўз устозининг маслаҳат ва йўл-йўриқлари жуда асқотяпти.

Раҳматилла Раҳмонов бошчилик қилаётган вилоят соғлиқни сақлаш бош бошқармаси тизимида кейинги йилларда бир қатор ижобий ишлар амалга оширилди. Хусусан, вилоятда Скрининг маркази, Республика тез тиббий ёрдам илмий маркази ҳамда саломатлик институтининг филиаллари ишга туширилди. Шифо масканлари учун Германиянинг Карл-Шторц фирмасидан 71 миллион сўмлик 2 та лапараскоп, ҳар бири 800 минг сўм турадиган 12 та жарроҳлик ускуналари тўплами, Япониядан 2 та ультра нур ёрдамида ташхис қўйиш, 2 та РО—6 маркали наркоз аппаратлари олинди. Шунингдек, вилоят Скрининг марказига 80 минг АҚШ доллари қийматидаги Дельфия аппарати,1-сонли вилоят шифохонасига 80 миллион сўмлик СИМЕНС рентген аппарати ўрнатилди.

«Оналар ва болалар йили» муносабати билан вилоятда оналар ва болалар соғлиғини мустаҳкамлашга катта эътибор берилмоқда. Айниқса, вилоят Саломатлик институтининг вилоят филиалига Америка Қўшма Штатлари ҳукумати томонидан «Соғлом она — соғлом бола» дастури лойиҳаси доирасида 5 миллион 742 минг АҚШ доллари ажратилди. Яккабоғ санаторийси негизида «Она ва бола» саломатлик маскани ташкил этилмоқда. Акушерлик ва гинекология илмий-текшириш институти биносини таъмирлаш ва қайта жиҳозлаш учун эса 108 миллион сўм маблағ ажратилди.

— Айни кунларда, — дея суҳбатни давом эттирди Раҳматилла ака, — бегуноҳ инсонлар ҳаётига зомин бўлаётган терроризмни таг-томири билан йўқотиш учун дунё ҳамжамияти томонидан қанчадан-қанча куч ва маблағ сарфланяпти. Дунёда яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам жавобсиз қолмайди. Ривожланиш ва тараққиёт илдизига болта ураётганлар тез кунларда ўз жазосини олишига аминман. Ана шунда жами маблағларни фақат тинчлик, тараққиёт ва инсонлар саломатлиги йўлида сарфлаш мумкин бўлади.

Дарҳақиқат, беморлар дардига малҳам бўлишни ўз умрининг мазмуни деб биладиган Раҳматилла ака сингари инсонларни учратганингда беихтиёр дилинг равшан тортади. Бу ўткинчи дунёда беминнат яхшиликдан-да қадрлироқ, боқийроқ ҳеч нарса йўқлигига қайта-қайта иқрор бўласан...

Нигора НИЁЗОВА.

2001 йил — Оналар ва болалар йили

— Онамнинг бир оғиз сўзи ҳаётим давомида йўлчи юлдуз бўлди!

— У қандай сўз эди? — дейман мен қизиқиб.

— Бунинг тарихи узоқ...

(Кекса педагог Назира ая Жалилова билан суҳбатдан).

СЎЗ ҚУДРАТИ

Донишмандларнинг айтишича, тўғри яшашнинг учта асосий шарти бор: меҳнатсеварлик, ростгўйлик, ҳалоллик... Дарҳақиқат, шундай. Меҳнат инсоннинг жисмини ва руҳини чиниқтиради. Рост сўзлаган кишининг ҳамиша виждони покдир. Ҳалолликни улуғлаган одам ҳаром-ҳаришдан узоқ юради.

— Менга тўғри яшамоқ шартларини онам ўргатган, — дейди Назира ая. — У покдомон аёл эди. Илмни жуда қадрларди. Эски китобларни тинмай мутолаа қилар, мағзини чақиб, бизга қайта-қайта тушунтирарди. Саводхон бўлганликлари боис маҳалла-кўй аёллари орасида обрўлари баланд эди. Мен икки яшарлигимда дадамлар қазо қилиб, бутун оиламиз билан амакиларим қарамоғида қолдик. Шунда онам биз тўртала фарзандларини ҳалол меҳнати билан боқди, оқ ювиб, оқ таради. Энди билсам, мунис ва мушфиқ онам (Сорахон пошшо) бир умр тўғри яшаганликлари учун ҳам эл ичида иззатли бўлди, доимо одамлар дуосини олиб юрди, юз ёшнинг устида оламдан ўтдилар. Ўзим эса бу кун саксон йиллик ҳаёт йўлимга боқиб ўйга толаман. «Мен қандай яшадим? Одамларга қанчалик наф келтирдим? Қирқ йил педагоглик қилиб, ёш авлодга тўғри яшаш қоидаларини ўргата олдимми? Меҳр-оқибат, инсоф-диёнат ва поклик фазилатларини уларнинг онгига сингдиришда менинг нечоғли ҳиссам бор?» деб ўз-ўзимдан сўрайман. Шунда кўрган-кечирганларим, ҳаётимнинг ҳам аччиқ, ҳам ёруғ манзаралари худди кинолентадек кўз ўнгимдан бирма-бир ўта бошлайди.

Она илмнинг қадрига етгани учун ҳам фарзандларига ҳамиша «ўқинглар» дерди. Айниқса, қизи Назирага буни алоҳида уқтирарди. Негаки бу қизалоқ кичкиналигидан шўх-шаддод, тутган жойидан кесар, битта нарсани дилига тугса албатта бажарарди. Ўшанда Назира эндигина биринчи синфга йўл олаётганда онаси тўхтатди. «Яхши ўқисанг, яхши ишласанг, яхши яшайсан. Шу гапим доимо қулоғингда турсин!» деди. Назира онасининг ўша сўзларини ҳеч унутмади, мактабда фақат яхши ўқиди, институтни ҳам имтиёзли тугатди. Мустақил иш бошлаши олдидан фикр юритди: «Онам айтганларидек, энди яхши ишлашим керак. Лекин ишни нимадан бошлаган маъқул? Педагогнинг вазифаси ўқувчига сабоқ беришдангина иборатмикин? Болаларга ҳам илмли, ҳам яхши инсон бўлишни ўргатиш учун нима қилиш лозим?» Назира Жалилова ишни ота-оналар билан ҳамкорликдан бошлади. Оила ва мактаб тарбиясини ўзаро уйғунлаштириш тарбиянинг энг яхши усули эканини амалда исбот этди.

— Ҳамма вақт ўзим учун энг машаққатли иш услубини танлардим, — дейди Назира Жалилова. — Негаки, қийин иш одамни чиниқтиради, бардошга ўргатади. Кейин қай ишга қўл урсанг осондек кўринаверади. Ёнимиздаги шаҳар мактабларига тарих муаллими керак бўлса-да, мен уйимиздан анча олисда бўлган қишлоқ мактабига қатнаб ишладим. Ўша жойларда янги мактаб қурилишига бош-қош бўлдим, директорлик вазифасига кўтарилдим. Узоқ йиллик педагоглик фаолиятим давомида бир ҳақиқатни ўзимча кашф этдим. У ҳам бўлса оилада ҳам, мактабда ҳам бола руҳиятини сўз билан тарбиялаш! Айтилган бир оғиз сўз шу қадар кучли қудратга эгаки, у бола руҳини синдириши ҳам, ё бўлмаса уни юксалтириши ҳам мумкин. Мен ишлаган мактаблардан бирида анча йиллар бурун шундай воқеа юз берган. Юқори синфда ўқиётган қизга кимдир аскар йигит ёзган хатни келтириб беради. Шу хат тасодифан ўқитувчи қўлига тушиб қолади. У хатни очиб ўқиб, қизга дағдаға қилади. «Бу нарсани ота-онангга айтиш керак, улар билиб қўйишсин!» дейди. Қиз қўрқувдан қалтираб «Айтманг!» деб ялинади. Ўқитувчи кўнмайди ва қизнинг ота-онаси ёнига албатта боражагини таъкидлайди. Ота-онасининг қаттиқ жаҳли чиқишидан қўрққан қиз шу куни ўқитувчи келмасидан аввалроқ энг чеккадаги уйчага кириб ўз жонига қасд қилади! Хуллас, муаллиманинг бир оғиз ноўрин сўзи қизнинг гулдай ҳаётини сўлдиради...

> ***«Сўзни бағоят улуғ билгил, ҳар сўзни десанг рост дегил. Андиша билан сўз бошла, лекин совуқ сўзли бўлмагил»***
> («Қобуснома»дан)

Назира Жалилова ҳаёти давомида ўзи гувоҳи бўлган шу сингари кўплаб воқеаларни мисол қилиб келтиради. Чиндан ҳам, айтилган сўз — отилган ўқ. Бу «ўқ» кимнингдир юрагини бир умрга жароҳатлайди, кимнидир жар ёқасига итаради, ҳаётига нуқта қўяди, баъзан. Танишларимдан бирининг айтишича, унинг қўшниси боласини доим «Сен барибир одам бўлмайсан!» деб қарғаркан. Оқибатда мактабда туппа-тузук ўқиётган боланинг дарслардан кўнгли совийди, ялқов ва лоқайд ўқувчига айланади. Ўшандан сўнг онаси «Мана айтгандимку, сен барибир одам бўлмайсан, шундай бўлишингни билардим» дейверади. Бу сўзлардан тоқати тоқ бўлган болада яна бир иллат пайдо бўлади. У оиладагиларга қўполлик қила бошлайди! Болага айтилаётган ҳар бир сўзнинг нақадар муҳимлиги, шу сўз бола хотирасида бир умрга қолиб кетишини унутмаслиги керак оналар...

Суҳбатимиз давом этади. Назира Жалилова энди болани рағбатлантириш унинг келажагида яхши самаралар беражаги ҳақида гапира бошлайди:

— Бола рағбатни хуш кўради. Ўзига билдирилган ишончни қадрлайди. Ўзгаларнинг мақтовини эътиборсиз қолдирмасдан тинглайди. Бундай рағбату мақтовлар эса болага қаттиқ таъсир этади, унда ўз-ўзига ишонч пайдо қилади. Шундан сўнг бола дарсни янада яхшироқ ўзлаштиришга, ишни янада пухтароқ бажаришга ҳаракат қилади, бу ҳаракат бора-бора одат тусини олади. Ўзига ишонган бола дарс жараёнидаги машаққатларни осонгина енгиб ўтади, ҳориган кезларида ҳам руҳан тетик бўлади. Онанинг ёки муаллиманинг бир оғиз мақтов сўзи болага ана шундай тенгсиз куч-қувват бахш этади...

Ушбу суҳбатдан сўнг бир воқеани эсладим. Руҳшунос ҳузурига маҳаллада яшовчи бир аёл маслаҳат сўраб келади. «Ўғлим кун сайин қўпол бўлиб кетаяпти. Гап сўрасак, терс жавоб қилади» дейди у. «Ўғлингизни ҳар куни неча марта суюб эркалайсиз?» сўрайди руҳшунос. «Ие, мўйлови чиқиб қолган кап-катта йигитни қандай қилиб эркалатаман», ажабланади аёл. «Фарзандингиз неча ёш бўлишидан қатъи назар кунига бир неча марта «болам» деб бағрингизга босишингиз зарур. Ана шунда она-бола ўртасида руҳий яқинлик пайдо бўлади. Сиздаги меҳр тафти бола юрагини иситади!» дея маслаҳат беради руҳшунос.

— Ўзим ҳам беш фарзандни тарбиялаб элга қўшдим, — дейди Назира Жалилова. — Уларни койисам ҳам, эркалатсам ҳам, асло чегарадан чиқмасдим. «Булар қачондир мустақил ҳаёт бошлайди. Турмуш қийинчиликлари олдида довдираб қолмасмикин?» деган ўйлар менга ҳеч ҳаловат бермасди. Мана шу фикру ўйлар мени тарбия ишига жиддийроқ қарашга ундарди. Энди ўйласам, тарбия дегани беҳаловатликнинг ўзи экан... Аммо шу ҳаловатсиз дақиқалар кейинчалик кишига битмас-туганмас ҳаловат бағишлайди! «Оилада ота улуғ!» деган сўзни тилдан қўймасдим. (Менимча ҳар бир аёл шу гапни фарзандларига қайта-қайта уқтириши керак!) Болаларимнинг отаси Каримжон Маҳкамов урушдан жароҳат билан қайтганди, у кишини жуда авайлардик, «яхши сўзимиз танасидаги, қалбидаги жароҳатларга малҳам бўлсин» дердик. Эндиликда набираларимга ҳам тарбия бериш истаги мени яшашга чоғлайди. Ҳали айтганимдек, бахт деганлари аслида беҳаловат яшашда экан...

Назира ая ҳақ. Биз оналар қалбимизда орзу-ҳавасимиз, ишонч ва умидларимиз борлиги учун ҳам ҳаёт гўзал кўринади. Қийинчиликлардан чўчимаймиз, чарчоқни сезмаймиз. Негаки, фарзандлар келажаги учун куюниш баробаридан жуда кўп имконларимиз юзага чиқади. Ўзимизни кучли ва сергак ҳис этамиз. Тўғри яшамоқнинг оддий қоидаларидан бири ҳам мана шу.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

Банк — янги йўналишда

Сирдарё вилояти халқ банки шу йилнинг ўзида 44 нафар талабага 6 миллион 900 минг сўмлик таълим кредитларини берди.

— Кредитни олганимдан жуда хурсандман, — деди банк мижозига айланган Тошкент Педиатрия институтининг биринчи курс толиби Юлия Ким «Туркистон-пресс» мухбирига . — Очиғи, тест жавобларини олиб шартнома билан ўқишим лозимлигини билгач, дастлаб хафсалам пир бўлди. Шунча пул-а, деб ўйладим. Сўнг халқ банки талаба кредитини бераётганини айтишди. Учрадим. Айтсам ишонмайсиз, банк ходимлари хужжатларимни бир кунда тайёрлаб беришди.

— Тезкорлик ва аниқлик — бу банк ходими учун сув ва ҳаводек зарур, — суҳбатга қўшилди банк бошқарувчиси Комилжон Каримов. — Шунинг учун биз барча ишни қисқа фурсатда бажаришга ҳаракат қиламиз. Шунинг учун талабаларга кредит бериш билан бирга ўтган саккиз ой ичида янги очилган омонатларга аҳолининг 170 миллион сўм бўш маблағларини жалб этдик.

Шунингдек банк аҳолининг уй-жойга бўлган талабини қондириш мақсадида 404 нафар фуқароларга 18 миллион 355 минг сўм узоқ муддатли кредит берган бўлса, талайгина маблағ кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлашга йўналтирган.

—Банк ҳузурида тадбиркорлар ва фермерлар учун махсус маслаҳат маркази иш бошлади. Мақсад — республикамизда фаолият юритаётган хорижий банк ва молия ташкилотларининг бўлимлари билан ҳамкорликни йўлга қўйиш. Бу иш амалга ошса, кредит бериш имконияти янада кенгаяди.

Самара

Фарғона вилоятида йиллик режани бажарганлар сафига яна бир туман — Охунбобоев тумани ҳам қўшилди. Давлат омборларига 32 минг 240 тоннадан зиёд сара ҳосил топширилди. Гектарлар ҳосилдорлиги 29 центнерни ташкил этди. Соҳада илғор технологияларнинг жорий этилгани, чек ва пудрат усули муваффақиятлар омили бўлди.

Ўз мухбиримиз.

Абдулҳақ АБДУЛЛАЕВ

Ўзбек маданияти ва санъати оғир жудоликка учради.

Ўзбекистон халқ рассоми, Ўзбекистон Бадиий академиясининг академиги, миллий тасвирий санъатимизнинг улкан намояндаси Абдулҳақ Абдуллаев 83 ёшида вафот этди.

Абдулҳақ Абдуллаев бетакрор ижоди билан халқимизнинг ҳурмат-эътиборини қозонган, тасвирий санъат соҳасида ўзига хос мактаб яратган мўйқалам соҳиби, ёшларнинг ғамхўр устози эди.

У Самарқанд рассомлик билим юртини тамомлагач, Суриков номидаги рассомлик институтида ўз маҳоратини оширди. Олтмиш йиллик ижодий фаолияти давомида тасвирий санъатимиз ривожига унутилмас ҳисса қўшди. Абдулҳақ Абдуллаев портрет жанрида самарали ижод қилиб, бир қанча тарихий шахслар, фан, маданият ва давлат арбобларининг образларини яратди. Айниқса, унинг мўйқаламига мансуб Алишер Навоий портрети буюк шоир ва мутафаккир сиймосининг ёрқин тасвири сифатида тан олинган эди. Рассомнинг портрет жанрининг бетакрор намуналари сифатида халқаро миқёсда эътироф этилган кўплаб асарлари дунёдаги нуфузли музейлардан муносиб ўрин эгаллаган.

Бутун ҳаётини санъат йўлига бағишлаган Абдулҳақ Абдуллаев умрининг охиригача фаол ижод қилди. У гўзал рангтасвир асарлари билан бирга ёшларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялашга хизмат қиладиган ўнлаб рисола ва мақолалар ҳам яратди.

Абдулҳақ Абдуллаевнинг санъат ва маданиятимиз равнақи йўлидаги хизматлари ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. У “Ўзбекистон халқ рассоми” унвони, Давлат мукофоти ва “Эл-юрт ҳурмати” орденига сазовор бўлган эди.

Ноёб истеъдод эгаси, меҳрибон устоз, олижаноб инсон Абдулҳақ Абдуллаевнинг ёрқин хотираси халқимиз қалбида абадий сақланиб қолади.

И.КАРИМОВ, Э.ХАЛИЛОВ, Ў.СУЛТОНОВ, Ҳ.КАРОМАТОВ, Х.СУЛТОНОВ, Х.ЖЎРАЕВ, Т.ҚЎЗИЕВ, Р.ШОАБДУРАҲМОНОВ, А.ОРИПОВ, Р.АҲМЕДОВ, Р.ЧОРИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИ

Тошкент шаҳри Қозиробод кўчасида жойлашган объектни Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси олий ўқув муассасаси учун қайта таъмирлаш бўйича

ТЕНДЕР ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Сотувни (тендерларни) ташкил этиш бўйича Республика бошқармаси мулкчиликнинг барча турдаги маҳаллий ва чет эл қурилиш ташкилотларидан ***«Тошкент шаҳри, Қозиробод кўчасида жойлашган объектни Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси олий ўқув муассасаси учун таъмирлаш»*** *бўйича иш малакаси маълумотларини тақдим этишларини сўрайди.*

Лойиҳа бўйича иш ҳажми қуйидагиларни ўз ичига олади:

1. *Пландаги ўлчовлар асосида мавжуд (корпусларни) таъмирлаш: 60х36 ва 24х18 ўлчамдаги икки қаватли ертўласи бор ўқув-маъмурий корпус,72х24 ўлчовдаги ертўласи бор уч қаватли турар-жой блоки.*
2. *Майдон ташқариси ва майдон ичидаги муҳандислик коммуникацияларини ўтказиш.*
3. *Кичик спорт майдони.*
4. *Атрофни ободонлаштириш.*

Танловда қатнашиш учун пудратчилар қуйидагиларга эга бўлишлари керак: зарур бўлган малака ва техник кўрсаткичларга, молия маблағлари ва бошқа моддий имкониятларга, иш тажрибасига ҳамда шартномани бажариш учун етарли бўлган ишчи кучига эга бўлиши керак.

Танлов махсус саволнома асосида ўтказилади.
Саволномани 2001 йил 30 октябрдан бошлаб қуйидаги манзилдан олиш мумкин:
Тошкент шаҳри, Абай кўчаси, 6-уй, «Даврхитектқурилиш» қўмитаси,
Тендер савдоларини ташкил этиш бўйича Республика бошқармаси, 409-хона.
Мурожаат учун телефон 144-01-42.

4946

Газетада босилмади, аммо...

Ўзбошимчалик

билан ердан фойдаланиш мумкинми?

Таҳририятимизга Бухоро вилояти Шофиркон тумани У. Асадов номли ширкат хўжалиги 9-бригадасида истиқомат қилувчи Ўлмас Тўлаевдан шикоят хати келди. Мактубда қайд этилишича, хўжалик раиси И. Ҳаётов 9-бригада бошлиғи Н. Элжонов билан тил бириктириб бир қанча ноқонуний ишларга қўл урган. Яъни режадаги майдонга пахта экмасдан томорқа учун бериб юборишган. 210-контурдаги майдоннинг 65-70 фоизидан пахта униб чиққан, холос. Шунингдек, бригада бошлиғи 0,25 га майдонга экин экиб ўз манфаати йўлида фойдаланаётгани ҳақида ёзганди. Хат таҳририят томонидан текшириш учун Бухоро вилояти ҳокимлигига юборилди. Яқинда ушбу мактубга Бухоро вилояти ҳокимлигидан жавоб хати келди.

Унда, жумладан, шундай дейилади:

«Шикоят хатини тегишли мутахассислар иштирокида ўрганиш жараёнида қуйидагилар маълум бўлди. 434-контурдаги 4,0 га экин ерининг 3,44 гектарига пахта экилган, қолган 0,56 га ер эса 1998 йилда бир гуруҳ бригада ҳудудида яшовчи фуқаролар томонидан ўзбошимчалик билан эгалланиб келинаётган экан. Бу ҳақдаги расмийлаштирилган ҳужжатлар қонуний чора кўриш учун Шофиркон тумани прокуратурасига топширилди.

Бригада бошлиғи Н. Элжоновнинг 0,11 га ердан ўзбошимчалик билан фойдаланиб, майдонга кузги дон ва маккажўхори экинларини экиш оқибатида хўжаликка етказилган 9300 сўмлик иқтисодий зарар хўжалик фойдасига ундирилди.»

Президент соврини — 2001»

«Ҳалол»да ҳалол олишганлар

Ўтган куни Нукус шаҳрида Президент соврини учун ўзбек кураши бўйича 3-халқаро мусобақа ўтказилди. Унинг иштирокчилари учун ҳам, мухлислар учун ҳам бу чин маънодаги байрам бўлди. Маълумки, Қорақалпоғистон азал-азалдан кураги ерга тегмаган полвонлар юрти. Эрназар, Чўянчи, Кужек, Жангабой, Сапалак сингари қорақалпоқ полвонларининг номи чор атрофга маълум ва машҳур эди. Ушбу халқаро беллашувнинг Нукусда ўтказилганлигининг боиси ҳам, балки шундандир.

Нукусдаги беллашувларда ўзбекнинг номдор полвонлари билан бирга саккиз мамлакатдан келган юздан зиёд полвонларнинг беллашувлари мухлисларда катта қизиқиш уйғотди. Мазкур мусобақанинг яна бир жиҳати кураш майдонига нафақат алпомишлар, балки биринчи марта барчинойларнинг ҳам чиқишидир.

Муросасиз ўтган мусобақалар ғолибларни аниқлаб берди.

Мутлақ вазн тоифасидаги (эркаклар) полвонлар ўртасида бош соврин юртдошимиз, номдор полвон Абдулла Тангриевга насиб этди. Олимпиада ўйинлари совриндори, кураш бўйича 1- жаҳон чемпионатининг бронза медали соҳиби, бразилиялик Карлос полвон Хонарато эса шоҳсупанинг иккинчи поғонасини эгаллади. Иккита учинчи ўрин эса сурхондарёлик Эрали Махмарасулов ва қорақалпоғистонлик Серик Жусипбековларга насиб этди.

Аёллар ўртасидаги кураш мусобақалари ҳам ғоят қизиқарли кечди. 48 килограмм вазнгача бўлганда ғолиблик бразилиялик Андрея Родригасга насиб этди. Қорақалпоғистонлик Феруза Ҳайтимбетова иккинчи, Наталия Куприян ва Гулжамол Қурбоновалар учинчи ўринни эгалладилар. 63 килограмм вазнлилар ўртасида бош совринга сурхондарёлик Ирина Сорокина эришган бўлса, иккинчи ўрин Юлдуз Шагибековага, иккита учинчи ўрин туркманистонлик Анна Маленова ва ҳамюртимиз Ирода Йўлдошеваларга насиб этди.

Мавжуда ХОЛМАТОВА
«Халқ сўзи» мухбири.

«ОФАРИН» ТАНЛОВИГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон “Офарин” жамғармаси халқимиз ҳаётидаги янгиланиш жараёнларини тараннум этувчи, бадиий ижоднинг азалий моҳияти бўлмиш ҳаёт ҳақиқатини акс эттирувчи ва замондошларимиз тафаккурига истиқлол ғояларини сингдиришга ҳисса қўшувчи наср ва назм намуналари, мусиқа асарлари, экран ва саҳна томошалари, тасвирий санъат дурдоналарини яратаётган республикамиз ижод аҳлини ҳамда қалами ўткир, тили бийрон журналистларни қизғин ижодий изланишларга, яратувчиликка даъват этиш, алоҳида истеъдод соҳибларини моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш мақсадида 2001 йил 1 ноябрдан 2002 йил 10 январга қадар “Шу азиз Ватанни, шу меҳнаткаш халқни, шу мусаффо осмону муқаддас тупроқни ҳар қанча улуғласак, ҳар қанча куйласак, оз!” шиори остида қуйидаги йўналишлар бўйича **“Офарин” - йилнинг энг яхши ижодкори** республика танловини эълон қилади.

АДАБИЁТ ВА ЖУРНАЛИСТИКА ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА:

Йилнинг энг яхши ёзувчиси; йилнинг энг яхши шоири; йилнинг энг яхши адабий танқидчиси; йилнинг энг яхши болалар ижодкори; йилнинг энг яхши драматурги; йилнинг энг яхши журналисти; йилнинг энг яхши ижод ҳомийси.

КИНО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ САНЪАТИ ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА:

Йилнинг энг яхши кинорежиссёри; йилнинг энг яхши телерадиорежиссёри; йилнинг энг яхши кинооператори; йилнинг энг яхши телеоператори; йилнинг энг яхши киноактёри; йилнинг энг яхши киноактрисаси; йилнинг энг яхши ижод ҳомийси.

ТЕАТР, МУСИҚА ВА ТАСВИРИЙ САНЪАТ ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА:

Йилнинг энг яхши театр режиссёри; йилнинг энг яхши театр актёри; йилнинг энг яхши театр актрисаси; йилнинг энг яхши бастакори; йилнинг энг яхши хонандаси; йилнинг энг яхши созандаси; йилнинг энг яхши раққосаси /раққоси/; йилнинг энг яхши рассоми; йилнинг энг яхши амалий санъат устаси; йилнинг энг яхши дизайнери; санъатга бахшида умр; йилнинг энг яхши санъат ҳомийси.

ТАНЛОВНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ:

Танлов ҳар йилнинг январь ойида якунланади ва ғолиблар “Наврўз” байрами арафасида тантанали равишда тақдирланадилар. Тақдирлаш маросими Тошкент шаҳридаги “Халқлар дўстлиги” саройида ўтказилади. Танловда ёзувчилар, шоирлар, қўшиқчилар, бастакорлар, мусаввирлар, журналистлар, кино ва театр актёрлари, ижодий гуруҳлар иштирок этишлари, йил мобайнида намойиш этган юксак профессионал маҳоратларининг маҳсулини танлов ҳайъатига тақдим этишлари мумкин.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ:

Танловга тақдим этиладиган ижодий ишларда қуйидаги мазмун-моҳият акс этган бўлиши лозим:

Она-Ватанга меҳр-муҳаббат; Мустақилликка садоқат; халқимизнинг бунёдкорлик ишлари; фидойилик кўрсатаётган, яратувчан ва изланувчан замондошларимиз тақдири; миллий ва умуминсоний қадриятлар; халқимизнинг олтин мероси ва янги замоннинг мазмун-моҳияти; ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маънавий-маърифий соҳалардаги ислоҳотлар самараси; адолатли-ҳуқуқий жамият тамойиллари ва фазилатларини кўрсатиш; демократик фуқаролик жамиятини барпо этиш, эркин шахс ва комил инсон тарбияси; Ватанимиз дахлсизлиги ва барқарорлигини сақлаш; фикр-мулоҳазалар ҳурлигини акс эттириш; янгича талқинлар, янгича ифода услубларини кашф этиш.

Танловга тавсия этилган ижодий ишлар қуйидаги манзилларда ҳайъат кўриги учун бир нусхадан қабул қилинади.

Адабиёт, журналистика, кино ва теле-радио санъати бўйича

Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси. Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй, почта индекси 700129. Телефон: 144-37-87;

Театр, мусиқа ва тасвирий санъат бўйича

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги, Тошкент шаҳри. Навоий кўчаси, 30-уй, почта индекси 700129. Телефонлар: 144-63-63; 144-63-73;

Ўзбекистон Бадиий академияси, Тошкент шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 40-уй, почта индекси 700029. Телефонлар: 56-50-47; 56-53-46; 56-56-17;

Эслатма: танловга 2001 йил мобайнида эълон қилинган ижодий ишлар қабул қилинади. Танловга тақдим этилган ижодий ишлар “Офарин” жамғармасида сақланади.

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА.

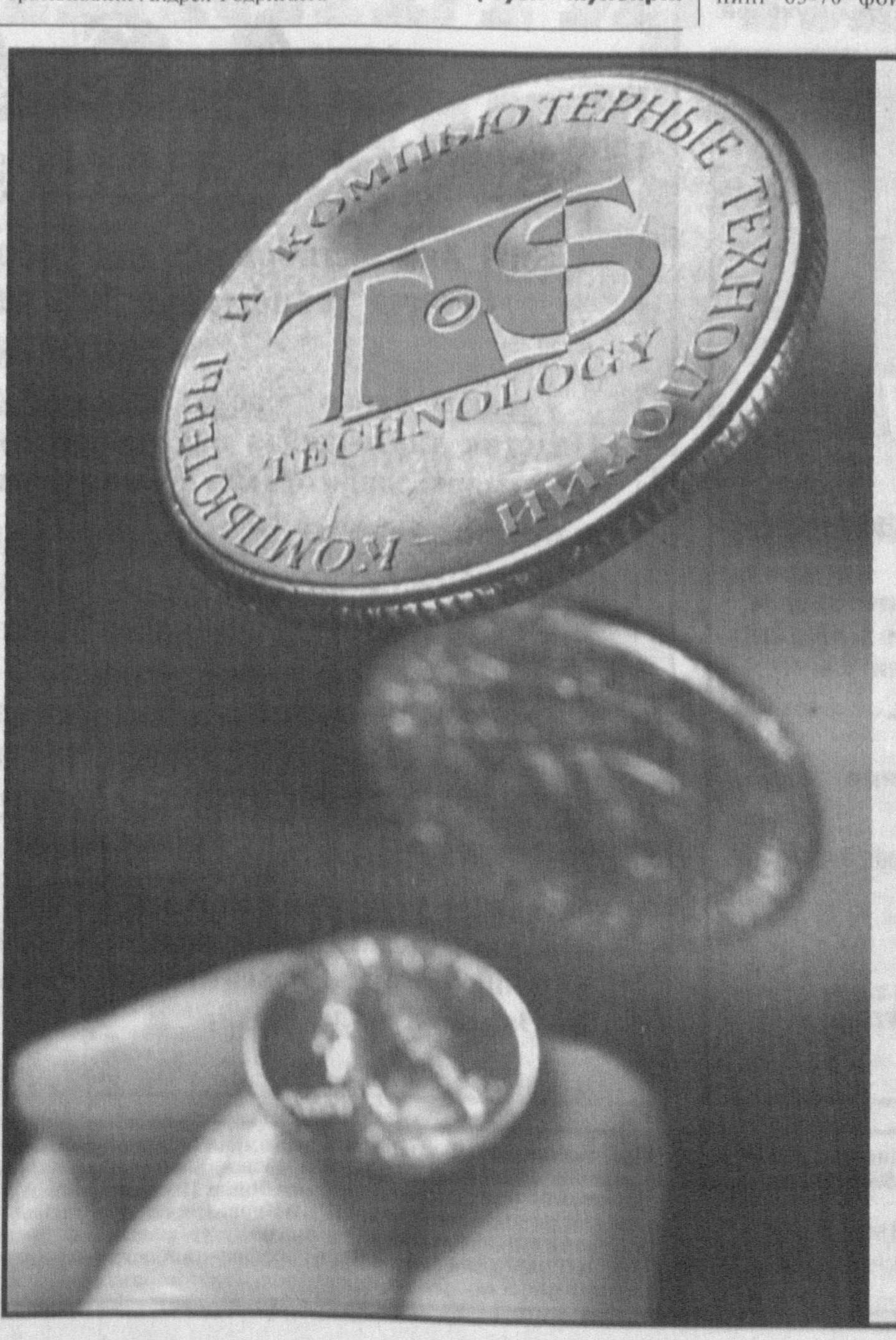

ТС-ТЕХНОЛОГИЯ

КОМПЬЮТЕРЛАР ВА КОМПЬЮТЕР ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

Тошкент шаҳри,
Ҳамид Олимжон майдони,
"Пойтахт" Бизнес мажмуи,
Ғарбий томон, 2-йўлак,
Офис 29,30
Тел.:137-72-91, факс: 137-72-92.
Самарқанд шаҳри,
Амир Темур кўчаси, 222.
Тел.:(3662) 22-09-54, 22-24-75.
E-mail: tstech@tstech.uz

TECHNOLOGY

Оқилона баҳодаги катта имкониятлар

Боқий қадрият

Шоир Зорийни биласизми?

Миллий адабиётимиз тарихидаги шоирлар ҳақида сўз юритилганда, ҳар бир ўзбек ёки бошқа миллат вакили ҳам биринчи бўлиб Алишер Навоий номини тилга олиши шубҳасиз. Навоий анъаналаридан ижодий таъсирланган XIX аср ва XX аср бошларидаги Қўқон адабий муҳитига дахлдор ижодкорлар қаторида Нисбат, Муҳаййир, Найирий, Рожий, Мавлавий, Ёрий, Қорий, Зорий каби ўнлаб шоирлар бор.

Мазкур адабий давранинг кўзга кўринган вакилларидан бири Усмонхўжа эшон Искандархўжа ўғли Зорийдир. У ўз даври маданий ҳаётида фаол иштирок этиб ишқий, ахлоқий, диний-тасаввуфий ҳамда ижтимоий-сиёсий мавзуларга оид шеърлар яратди.

Усмонхўжа Зорий (1834-1910) Қўқон шаҳрининг Саримозор даҳаси Рустамбек ҳалакижон маҳалласида маърифатсевар косиб оиласида туғилади. Унинг отаси Искандархўжа ёғочсоз уста бўлиб, масжид, мадраса,меҳмонхоналарга дарвоза ясайдиган дурадгор эди. Қўқондаги Соҳибзода ҳазрат мадрасасининг дарвозаси шоирнинг отаси томонидан ишланган. Дарвозадаги (ҳозир ҳам сақланган) «Искандар нажжор» деб ўйиб ёзилган хат шундан далолат беради. Усмонхўжа ўз маҳалласида савод чиқаргач, Норбўтахон мадрасасида таҳсил олади ва шу ерда диний, дунёвий илмларни ўзлаштириб, ўзбек ва форс-тожик адабиётини чуқур ўрганади. У шахсий ҳаётда камтарона умр кечиради, отасининг касбини олиб, сандиқсозлик билан шуғулланади.

Зорий асарлари орасида ҳасби ҳол — ўз ҳолидан сўзловчи мисралар кўпчиликни ташкил қилади. Булар мазмунидан шоир ҳаётига оид муҳим нуқталарни, шу билан бирга ижтимоий, табиий ҳодисалар ҳақида маълумотлар билиш мумкин.

XIX аср II ярмида ўлкада рус чоризми ҳукмрон эди. Чоризм истибдоди маҳаллий аҳолини ана шундай мусофирга айлантирган эди. Шу боис Зорий шеърларида мустабид тузумдан қутулиб, Каъбага бориш истаги кўпроқ намоён бўлади. Истибдод туфайли ўлкада рўй берган ўзгаришлар маънавий ҳаётга ҳам таъсир қилган. Шоирни жамиятдаги ахлоқий мезоннинг издан чиққани, одамлар феълининг тубанлашуви ташвишга солади. У одамларни кўз очиб атрофга ҳушёр назар ташлашга, ўзлигидан огоҳ бўлишга даъват қилади.

Тафаккур кишиларида кўнгил кўзи очиқ бўлади. Шунинг учун бундай кишилар жамиятдаги, одамлардаги оғриқ нуқталарни ҳис қиладилар ва шу дард билан яшайдилар. Зорий ижоди марказида ҳам ана шундай дард чеккан инсон қалби туради. Баркамол инсон ғояси, маънавий мукаммал жамият орзуси, инсонийлик моҳияти каби масалалар қаламга олинади. Комил инсон, дунёнинг яралиши, азал ва абад масаласи, ҳақиқий ишқ мавзуси шоирнинг диний-тасаввуфий шеърларида марказий ўрин тутади.

Хулоса қилиб айтганда, шоир Зорий XIX аср иккинчи ярми XX аср бошларидаги истеъдодли ижодкорлардан бўлиб, у ўз даврида қаламга олган мавзулар, ижтимоий муаммолар бугунги кунда ҳам аҳамиятлидир. Унинг ахлоқий ва ижтимоий мазмундаги асарлари у яшаган давр ҳаётини ўрганишда муҳим аҳамият касб этади.

Дилдора АБДУЛЛАЕВА,
ЎзР ФА Тил ва адабиёт институти ходими.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 30 октябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	217,41	10 Испания песети	23,31	1 Финляндия маркаси	65,23
1 Австрия шиллинги	28,18	100 Италия лираси	20,03	1 Франция франки	59,12
1 Англия фунт стерлинги	623,66	1 Канада доллари	275,30	1 Швейцария франки	263,04
10 Бельгия франки	96,14	1 Хитой юани	52;40	1 ЕВРО	387,81
1 Голландия гульдени	175,98	10 Люксембург франки	96,14	10 Жанубий Корея вони	3,36
10 Греция драхмаси	11,39	1 Малайзия ринггити	114,15	10 Япония иенаси	35,40
1 Дания кронаси	52,10	1 Германия маркаси	198,29	1 Россия рубли	14,64
1 БАА дирхами	118,09	1 Польша злотийси	106,04	1 Украина гривнаси	81,91
1 АҚШ доллари	433,70	1 СДР	550,48		
1 Миср фунти	101,99	1000 Туркия лираси	0,27		

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Кутубхона — нурхона

Учкўприкда очилган кутубхонанинг иш бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Республикамиз мустақиллигининг ўн йиллик тантаналари арафасида туман китобхонлари ҳокимлик ташаббуси билан ҳашар тариқасида бунёд этилган шундай ажойиб совғага эга бўлдилар. Ҳазиний номли марказий кутубхона бугунги кунда, айниқса, ёшларнинг севимли масканига айланиб бормоқда.

Суратда: кутубхонанинг хизмат кўрсатиш бўлими ходими Ҳадияхон ЮСУПОВА.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ҲИКМАТ

Яхшилик қилмоқлик улуғ фазилат, Яхшининг қадрига етмаслик — иллат.

«Ўзбек халқ ўйинлари»

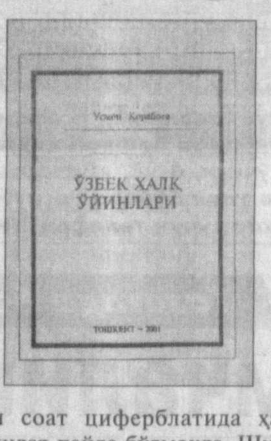

Фалсафа фанлари доктори, профессор Усмон Қорабоевнинг ушбу китоби «Санъат» нашриётида босмадан чиқди.

Уни олиб ўқисангиз, ўзбек халқи ҳаётида минглаб ўйин турлари мавжуд бўлганлигидан дарак топасиз. Дарҳақиқат, табиий-мавсумий, ҳудудий ва турли жойларга мос, турли воситали, воқеабанд, ҳаракатли ўйинлар аждодларимиз маънавий ва жисмоний ҳаётида муҳим ўрин тутган. Кўп асрлар давомида халқ ўйинлари авлодларни тарбиялашда «мактаб» вазифасини ўтаган.

Ҳар бир тарихий давр ўз ўйинларини яратади ва бу ўйинлар ўз даври кишисини тарбиялашда муҳим ўрин тутади. Ўйинларнинг шакли ва мазмуни, аввало, табиий шароитдан, меҳнат фаолияти, кишилар орасидаги ўзаро муносабат, ижтимоий ахлоқ, сиёсий вазият кабилардан келиб чиққан. Чунончи ибтидоий даврдаги мева териш бўйича мусобақа, тарбиявий ўйин-машғулотлар, сардорлар олишувлари, пантомим ўйин-рақслар бугунга келиб ўз ўрнини игротека, денди, компьютер ўйинларига бўшатиб берди. Ҳатто электрон соат циферблатида ҳам ўйинлар пайдо бўлмоқда. Шунга қарамасдан, асрлар давомида синовдан ўтган халқ ўйинларини унутиш мумкин эмас.

Ўзбекистонда мустақиллик туфайли миллий қадриятлар — миллий онг, тарихий хотира, азалий анъана, диний эътиқод қаторида миллий ўйинлар ҳам тиклана бошланди. Бу борада республика Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитасининг жонбозлиги туфайли бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. 1999 йили мазкур қўмита қошида «Республика миллий спорт турлари ва халқ ўйинлари маркази» тузилди. Маълумки, шу даврагача халқ ўйинлари бўйича мутахассислар тайёрланмас эди. Бу ҳолга чек қўйиш мақсадида ўтган йили республика жисмоний тарбия институтида «Миллий спорт турлари ва халқ ўйинлари» кафедраси очилди. Институт ўқув режасига халқ ўйинлари ва унинг турлари бўйича махсус дарслар киритилмоқда.

1998-2000 йиллар давомида ўтказилган «Алпомиш» I ва II республика халқ ўйинлари, «Тўмарис» қизлар миллий фестиваллари, «Халқ ўйинлари байрами», «Миллий спорт ва халқ ўйинлари» I ва II Олимпиадалари каби йирик анжуманлар ўзбек халқ ўйинлари тарихида янги даврни бошлаб берди.

1996 йил Бангкокда бўлиб ўтган Бутун дунё халқ ўйинлари фестивалида мамлакатимиз делегациясининг қатнашиши ўзбек халқ ўйинлари халқаро нуфузини оширишга имкон яратди.

Хуллас, маданий меросимизнинг бир қисми бўлган халқ ўйинлари ҳам миллий қиёфамизнинг бир кўринишидир.

Г.ҲУСАНОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Алюминий ромлар, эшиклар, витражлар

Маҳсулотимизнинг бежирим ташқи кўриниши, юқори сифати ва ажойиб техник имкониятлари кўзингизни қувонтиради.

«Алқур» бизнес марказлари, коллежлар, турар жой бинолари қурилишида иштирок этади.

Сервис хизмати кўрсатишга кафолат берамиз.

Қўйлиқ — ALQUR — Олмалиқ

ALQUR

Тел.:98-64-83; 185-67-74; 98-64-82; 98-64-88. Факс: 98-64-84; 98-47-00.
Манзил: Бектемир тумани, «Оҳангарон» шоссеси, 2.

4730

КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕСНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ҲАМДА БАНК МИЖОЗЛАРИГА ҚЎШИМЧА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИШ МАҚСАДИДА

Тошкент вилояти

«АСАКА»

банки филиали

2001 йил октябрь ойидан ҳисоб-китоб ва валюта амалиётлари бўйича тарифларни 30% дан 50% гача камайтирганини маълум қилади ҳамда

«Асака» банки депозит пластик карточкаларини сизларга тавсия этади. Пластик карточкалар орқали сиз пулингизни хоҳлаган пайтда олишингиз, савдо марказлари орқали осон ва тез маҳсулот харид қилишингиз мумкин.

Пластик карточкаларнинг қулай тарафи — сизнинг омонатингизга йилига *36% дан 42% гача* фоиз тўланади. Депозитар ячейкалар бу қимматбаҳо буюмлар, акциялар ва муҳим ҳужжатлар сақлайдиган қутичалар. Депозит қутиларга қимматбаҳо буюмларни қўйганда уларнинг рўйхати қилинмайди. Энг муҳими, «Асака» банки омонатларингиз тўлиқлигини кафолатлайди.

Маълумот учун қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингиз мумкин: 120-84-04, 120-84-08, факс: 120-84-07. Бизнинг манзил: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, И. Оқилов кўчаси, 40-уй.

4933

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ, Ш. РИЗАЕВ, М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 2915, 20397 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ. Навбатчи муҳаррир — Қ. ЭШМАТОВ. Навбатчи — Б. ОСТОНАҚУЛОВ. Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[t] — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилди — 22.00
1 2 3 4 5 6

«Ўзбеккино» давлат акциядорлик компанияси таниқли актёр, Ўзбекистон киноарбоблари бирлашмаси аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Рустам Саъдуллаевга онаси
Хатимаой САЪДУЛЛАЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбеккино» давлат акциядорлик компанияси таниқли киноактёр, Ўзбекистон киноарбоблари бирлашмаси аъзоси
Жамол ҲОШИМОВнинг
вафоти муносабати билан оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси Марказий Кенгаши жамғарманинг Қашқадарё вилоят бўлими Кенгашининг раиси Январ Иноятовга ўғли
ЭРКИНнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига ва яқинларига Аллоҳдан сабру қаноат тилайди.

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети ректорати ва жамоат ташкилотлари «Ташқи иқтисодий фаолиятда бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси мудири, профессор Нуриддин Жўраевга акаси
Маматқул ЖЎРАЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.